

NACIONALNI PLAN
RAZVOJA PRERADE DRVA I PROIZVODNJE NAMJEŠTAJA
REPUBLIKE HRVATSKE ZA RAZDOBLJE OD 2022. DO 2030. GODINE

Zagreb, prosinac 2021.

SADRŽAJ

1. UVOD	5
2. USKLAĐENOST S NACIONALNOM RAZVOJNOM STRATEGIJOM REPUBLIKE HRVATSKE DO 2030. GODINE	6
3. STRATEŠKA POLAZIŠTA	7
3.1. Resursna osnovica	7
3.2. Stanje u preradi drva i proizvodnji namještaja za 2020.	8
3.3. Strategija razvoja do 2020.	8
3.4. Prilagodba klimatskim promjenama i „zelenim politikama“	9
4. SWOT ANALIZA	10
5. SREDNJOROČNA VIZIJA RAZVOJA	11
6. RAZVOJNE POTREBE I POTENCIJALI PRERADE DRVA I PROIZVODNJE NAMJEŠTAJA	11
6.1. Sirovinski potencijal	12
6.2. Energetski i okolišni potencijal	13
6.3. Ekološki potencijal u građevnim materijalima	13
6.4. Informatizacija, digitalizacija i digitalna transformacija	14
6.5. Inovacijski potencijal i inovativnost	15
6.6. Dizajn i brendiranje	15
6.7. Održiva i zelena javna nabava	16
6.8. Obrazovanje	16
7. POSEBNI CILJEVI S KLJUČNIM POKAZATELJIMA ISHODA	17
8. MJERE ZA PROVEDBU POSEBNIH CILJEVA	22
9. INDIKATIVNI FINACIJSKI PLAN	27
10. OKVIR ZA PRAĆENJE I VREDNOVANJE	29
12.1. Praćenje i izvještavanje	29
12.2. Vrednovanje	29
11. STRATEŠKA PROCJENA UTJECAJA NA OKOLIŠ	29

DODATCI

DODATAK 1.	Nacionalna klasifikacija prerade drva i proizvodnje namještaja	40
DODATAK 2.	Pregled općih pokazatelji u preradi drva i proizvodnji namještaja	41
DODATAK 3.	Ključni strateški i zakonodavni dokumenti u smislu provedbe Europskog zelenog plana	44
DODATAK 4.	SWOT analiza prerade drva i proizvodnje namještaja	46
DODATAK 5.	Prostorna raspoređenost gospodarskih subjekata prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske	49

PRILOZI

PRILOG 1.	Popis tablica	50
PRILOG 2.	Popis korištenih kratica	51
PRILOG 3.	Reference	52

SAŽETAK

Nacionalnim planom razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske za razdoblje od 2022. do 2030. godine (u daljnjem tekstu: Nacionalni plan) obuhvaćene su dvije ekonomske djelatnosti i to Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja proizvoda od slame i pletarskih materijala i Proizvodnja namještaja (u daljnjem tekstu: prerada drva i proizvodnja namještaja)[1].

Nacionalni plan zasniva se na potrebama i razvojnim prioritetima prerade drva i proizvodnje namještaja, razvojnim prioritetima Republike Hrvatske te razvojnim potrebama i zahtjevima koji su stavljeni ispred Republike Hrvatske kao države članice Europske unije. Osnovni cilj izrade Nacionalnog plana je identifikacija potencijala, potreba, posebnih ciljeva i mjera za njihovu provedbu radi povećanja konkurentnosti ovih strateških djelatnosti, a svrha mu je stvoriti preduvjete za njihov održiv rast i razvoj uz istovremeno promicanje resursno održivog i učinkovitog, kružnog, zelenog i niskougljičnog gospodarstva te pozicioniranje Republike Hrvatske kao izvoznika proizvoda veće dodane vrijednosti.

Na temelju ključnih potreba i potencijala prerade drva i proizvodnje namještaja, i strateških polazišta za izradu ovoga akta, Nacionalni plan postavlja četiri posebna cilja:

1. Jačanje konkurentnosti i inovativnosti prerade drva i proizvodnje namještaja.
2. Poticanje digitalne i zelene tranzicije prerade drva i proizvodnje namještaja.
3. Povećanje proizvodnosti i jačanje otpornosti prerade drva i proizvodnje namještaja s obzirom na klimatske promjene.
4. Jačanje regionalne konkurentnosti i ravnomjerni regionalni razvoj prerade drva i proizvodnje namještaja.

Nacionalni plan predstavlja odgovor Vlade Republike Hrvatske na strateško planiranje razvoja ovih djelatnosti i kontinuitet politike započete sa Strategijom razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske 2017. - 2020. s Akcijskim planom provedbe 2017. – 2020. (u daljnjem tekstu: Strategija razvoja do 2020.) [2]. Nacionalni plan uzima u obzir razvojne smjerove i strateške ciljeve Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine [3], te je usklađen i s Programom Vlade Republike Hrvatske 2020. - 2024. [4] pa će se tako doprinijeti ostvarenju posebno ciljeva Prioriteta 2. (Perspektivna budućnost) i Prioriteta 3. (Ekonomska suverenost).

Održivi razvoj prerade drva i proizvodnje namještaja strateško je pitanje na koje trebaju dati odgovor svi relevantni dionici iz javnog i privatnog sektora kroz dobro osmišljen strateški plan njihova razvoja pa je ovaj dokument i izrađen u suradnji kroz savjetovanje i dijalog s ključnim dionicima, posebno s realnim sektorom. Svaki dionik u procesu implementacije mjera za provedbu posebnih ciljeva Nacionalnog plana treba dati svoj maksimalni doprinos.

1. UVOD

Prerada drva i proizvodnja namještaja od strateške su važnosti za gospodarstvo Republike Hrvatske, a najznačajniji parametar njihove važnosti ogleda se u njihovoj prostornoj raspoređenosti na čitavom njezinom prostoru zauzimajući tako značajno mjesto u konceptu ruralnog razvoja. Pored ekonomskog imaju i veliki lokalni odnosno regionalni i socijalni značaj zapošljavajući i zadržavajući stanovništvo u malim sredinama gdje su najčešće i jedini izvor zapošljavanja. Imaju i poseban značaj za razvoj zelenog i kružnog gospodarstva pa su s ove osnove bitne i za osiguranje energetske održivosti zemlje, uz izrazito nizak ekološki otisak. Međutim, prerada drva i proizvodnja namještaja još uvijek nisu iskoristile sve svoje potencijale niti njihovim optimalnim korištenjem ostvarile moguće rezultate. Dostupnost i kvalitetna sirovinaska osnova, na čijim potencijalima zasnivaju svoju proizvodnju, osigurava im prvu i osnovnu tržišnu prednost, ali nije i dovoljna. Treba osigurati i sve druge elemente razvoja i rasta od optimalnih tehničkih kapaciteta, vlastitog dizajna i inovacija, promidžbe, cjenovne politike do poslovnih vještina i jakih upravljačkih kapaciteta, stručnosti i vještina svih ljudskih resursa. Neophodno je povećati proizvodnost i efikasnost korištenja svih vlastitih resursa te u skladu s potencijalom drvnog resursa kojim se raspolaže do mogućeg optimuma povećati udjel proizvoda veće dodane vrijednosti u ukupnoj proizvodnji.

Ove djelatnosti sudjeluju u prihodu prerađivačke industrije sa 7,96 % odnosno s 1,88 % u ukupnom prihodu Republike Hrvatske te s 8,25 % u izvozu prerađivačke industrije odnosno sa 6,42 % u ukupnoj trgovinskoj razmjeni zemlje (Dodatak 2., Tablica 4., Tablica 5., Tablica 7.). Kapacitet djelatnosti u 2020. činilo je 2.108 gospodarskih subjekata što je udio od 13,90 % u prerađivačkoj industriji odnosno 1,52 % svih gospodarskih subjekata u Republici Hrvatskoj, uz zapošljavanje 27.925 osoba što je udio od 11,25 % u prerađivačkoj industriji odnosno 2,78 % od ukupnog broja zaposlenih osoba u Republici Hrvatskoj (Dodatak 2., Tablica 1., Tablica 2.).

Nacionalnim planom, koji je izrađen u skladu s mjerodavnim zakonodavnim okvirom sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske [5], definira se provedba strateških ciljeva i prioriternih područja javnih politika za preradu drva i proizvodnju namještaja iz Nacionalne razvojne strategije [3] te postavlja srednjoročna vizija razvoja, pri tome vodeći računa o načelima održivog razvoja, srednjoročnim razvojnim potrebama i potencijalima ovih djelatnosti, kao i prioritetima javnih politika, uz definirane posebne ciljeve, mjere za provedbu posebnih ciljeva, s prikazom pokazatelja ishoda i njihovih ciljanih vrijednosti.

Nacionalni plan prepoznaje dva smjera mjera kako bi prerada drva i proizvodnja namještaja bile održive i konkurentne, i to unaprijediti vlastite kapacitete proizvođača (tehnološki, infrastrukturni, upravljački, ljudski) i unaprijediti ukupno poslovno okruženje na svim razinama vlasti (politički, zakonodavni, institucionalni i financijski). Za provođenje mjera potrebno je jačanje institucionalne podrške i veća uloga države u stvaranju povoljnog okruženja za nove investicije, istraživanje i razvoj, inovacije i financijsko restrukturiranje poduzeća, primjerice unaprijediti poslovno i investicijsko okruženje kroz makroekonomsku i fiskalnu stabilnost, aktivnosti na ukidanju poslovnih barijera i pojednostavljenju svih vrsta procedura, ubrzano rješavanje sporova te obvezivanje poduzeća prema većoj transparentnosti poslovanja.

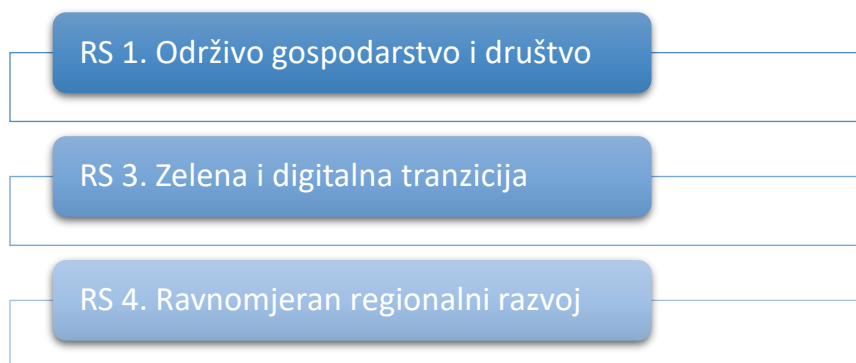
Posebni ciljevi Nacionalnog plana usmjereni su prema održivom, konkurentnom i inovativnom gospodarstvu prerade drva i proizvodnje namještaja, tržišnoj vidljivosti i prepoznatljivosti proizvoda i proizvođača, zelenoj i digitalnoj te ekološkoj i energetskej transformaciji proizvodnje i poslovanja a sve uz ravnomjeran regionalni razvoj kroz razvoj potpomognutih područja i drugih područja s razvojnim posebnostima.

U okviru Nacionalnog plana određen je i terminski plan provedbe posebnih ciljeva, odnosno provedba svih razvojnih mjera je kontinuirana aktivnost do 2030. Izrađen je indikativni financijski plan s prikazom financijskih pretpostavki za provedbu posebnih ciljeva te okvir za njegovo praćenje i vrednovanje.

Nacionalni plan je podijeljen u 11 poglavlja koja sadrže i sve obvezne sastavnice za srednjoročne akte strateškog planiranja [6].

2. USKLAĐENOST S NACIONALNOM RAZVOJNOM STRATEGIJOM REPUBLIKE HRVATSKE DO 2030. GODINE

Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine (u daljnjem tekstu: Nacionalna razvojna strategija) [3] predstavlja hijerarhijski najviši akt strateškog planiranja u Republici Hrvatskoj te služi za oblikovanje i provedbu njezinih razvojnih politika. Prilikom izrade Nacionalnog plana posebno se vodilo računa o usklađenosti s razvojnim smjerovima i strateškim ciljevima definiranim u Nacionalnoj razvojnoj strategiji pa je dokument usklađen s tri razvojna smjera ove strategije:

Nacionalni plan predviđa transformaciju prerade drva i proizvodnje namještaja kroz podizanje produktivnosti na klimatski pametan i održiv način, kroz nove digitalne tehnologije i inovacije, jačanje konkurentnosti, vidljivosti i tržišne prepoznatljivosti kao i doprinos ravnomjernom regionalnom razvoju, razvoju potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima, što je u skladu s razvojnim smjerovima i strateškim ciljevima Nacionalne razvojne strategije i to:

SC 1 Konkurentno i inovativno gospodarstvo

SC 8 Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost

SC 11 Digitalna tranzicija društva i gospodarstva

SC 12 Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima

Nacionalni plan za posebne ciljeve u razvoju prerade drva i proizvodnje namještaja utvrđuje povećanje njihove konkurentnosti i inovativnosti, digitalnu i zelenu tranziciju, povećanje produktivnosti i jačanje otpornosti s obzirom na klimatske promjene, jačanje regionalne konkurentnosti te ravnomjerni regionalni razvoj djelatnosti, što je sve u skladu s prioritarnim područjima javnih politika navedenih strateških ciljeva Nacionalne razvojne strategije:

- razvoj globalno konkurentne, zelene i digitalne industrije
- razvoj poduzetništva i obrta
- razvoj znanosti i tehnologije
- usklađeno i perspektivno tržište rada
- zaštita prirodnih resursa i borba protiv klimatskih promjena
- energetska samodostatnost i tranzicija na čistu energiju
- digitalna tranzicija gospodarstva
- razvoj digitalnih kompetencija i digitalnih radnih mjesta
- razvoj potpomognutih i brdsko-planinskih područja i
- pametna specijalizacija i jačanje pozicije regionalnog gospodarstva u globalnim lancima vrijednosti.

3. STRATEŠKA POLAZIŠTA

3.1. Resursna osnovica

Prema Šumskogospodarskoj osnovi područja Republike Hrvatske za razdoblje 2016. – 2025. [7], ukupna površina šuma i šumskog zemljišta na šumskogospodarskom području je 2.759.039,05 ha. Od ukupne površine šuma i šumskog zemljišta, u državnom vlasništvu je 2.097.318,16 ha ili 76 %, a 661.720,89 ha ili 24 % u vlasništvu je privatnih šumoposjednika. HŠ d.o.o. gospodare s 97 % ukupne površine šuma i šumskog zemljišta u vlasništvu države, a preostalih 3 % koriste tijela državne uprave i pravne osobe čiji je osnivač Republika Hrvatska. Utvrđena je drvna zaliha od 418.618.277 m³, od toga 315.848.684 m³ u državnim šumama kojima gospodare HŠ d.o.o., 83.704.258 m³ u šumama privatnih šumoposjednika i 19.065.335 m³ u državnim šumama koje koriste tijela državne uprave i pravne osobe čiji je osnivač Republika Hrvatska. Najveći dio drvne zalihe na razini šumskogospodarskog područja čine

bukva (37,21 %), hrast lužnjak (11,55 %), hrast kitnjak (9,38 %), obični grab (8,39 %) i jela (7,90 %).

Utvrđena sječiva drvena zaliha u šumama privatnih šumoposjednika teško je dostupna kao drveni resurs domaćim prerađivačima iz razloga poput velike rascjepkanosti malih posjeda koji imaju pretežiti udjel, slabije kvalitete drvnih sortimenata, neriješenih imovinsko-pravnih odnosa uslijed čega nije moguća trgovina s obzirom na zakonsku obvezu upisa u Upisnik privatnih šumoposjednika, starosne strukture šumoposjednika, nezadovoljavajuće otvorenosti šumskim prometnicama.

3.2. Stanje u preradi drva i proizvodnji namještaja za 2020.

Analiza općih pokazatelja za 2020. ukazuje na nejednakost u razvoju između prerade drva i proizvodnje namještaja pa tako promatrani opći pokazatelji kapaciteta, zapošljavanja, ukupnog prihoda i vanjskotrgovinske robne razmjene pokazuju veće vrijednosti u preradi drva nego u proizvodnji namještaja, dok je u proizvodnji namještaja nešto veća prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenoj osobi. Udio kapaciteta prerade drva je 57,87 % u ukupnom broju gospodarskih subjekata obje djelatnosti, uz udio zapošljavanja od 63,06 % u ukupnom broju zaposlenih osoba u obje djelatnosti dok je udio kapaciteta proizvodnje namještaja 42,13 % gospodarskih subjekata uz zapošljavanje od 36,94 % (Dodatak 2., Tablica 1., Tablica 2.). U ukupnom godišnjem prihodu djelatnosti, prerada drva sudjeluje sa 66,40 %, a u ukupnoj vanjskotrgovinskoj robnoj razmjeni sa 73,88 % dok proizvodnja namještaja sudjeluje s 33,60 %, a u vanjskotrgovinskoj robnoj razmjeni s 26,12 %. (Dodatak 2., Tablica 4., Tablica 5.). Prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenoj osobi u proizvodnji namještaja veća je za 110 kuna ili 2,2 % (5.099 kuna) u odnosu na preradu drva (4.989 kuna) (Dodatak 2., Tablica 3.). Djelatnosti su ostvarile isporuku roba na tržište Europske unije i izvoz u treće zemlje u vrijednosti od 957 milijuna eura, a istovremeno je vrijednost preuzimanja i uvoza roba iznosila 672 milijuna eura, čime je ostvaruju sučicit u vanjskotrgovinskoj robnoj razmjeni u vrijednosti od 285 milijuna eura (Dodatak 2., Tablica 5., Tablica 6.).

3.3. Strategija razvoja do 2020.

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 27. travnja 2017. usvojila Strategiju razvoja do 2020. [2] koja je imala za svrhu uspostavljanje temeljnih razvojnih uvjeta i institucionalne podrške za održivi rast i razvoj te davanje ključnih odrednica konkurentnosti, produktivnosti i investicijske privlačnosti prerade drva i proizvodnje namještaja. Ova Strategija je definirala pet prioritetnih područja razvoja za razdoblje od 2017. do 2020. uz 15 ključnih razvojnih mjera prilagođenih rješavanju temeljnih sustavnih izazova razvoju prerade drva i proizvodnje namještaja.

Analizom uspješnosti provedbe razvojnih mjera za prioritetna područje razvoja u okviru izrade izvješća o provedbi Strategije do 2020.¹ utvrđeno je ostvarivanje općeg cilja za tri područja

¹ Odlukom Vlade Republike Hrvatske o donošenju Strategije razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske 2017. – 2020. s Akcijskim planom provedbe 2017. – 2020. (NN 44/2017-1001), točkom III., zadužuje se Ministarstvo poljoprivrede da Vladi Republike Hrvatske podnese cjelovito izvješće o provedbi mjera

razvoja i to podatkovna platforma prerade drva i proizvodnje namještaja, opskrba drvnom sirovinom prerade drva i proizvodnje namještaja te investicijska platforma prerade drva i proizvodnje namještaja, dok su djelomično ostvareni opći ciljevi za dva područja razvoja i to održiva i zelena javna nabava proizvoda od drva i namještaja i tržišna prepoznatljivost prerade drva i proizvodnje namještaja, a sve zbog ograničene raspoloživosti materijalnih i/ ili ljudskih resursa, promjene stanja u društvu i gospodarstvu kao i uslijed kreiranja novih politika u smislu europskih i međunarodnih obveza.

Unutarnja i vanjska ograničenja razvoju djelatnosti identificirana u Strategiji razvoja do 2020. koja su prisutna duže vremensko razdoblje, nisu otklonjena.

Slijedom opisanih utvrđenja, predloženo je da prioriteta područja razvoja iz Strategije razvoja do 2020. i to održiva i zelena javna nabava proizvoda od drva, tržišna prepoznatljivost prerade drva i proizvodnje namještaja i investicijska platforma budu obuhvaćeni i novim aktom strateškog planiranja njihova razvoja za novo razdoblje.

3.4. Usklađenost sa klimatskim i zelenim politikama

Republika Hrvatska je preuzela više legislativnih obveza na globalnoj i razini Europske unije koje se tiču klimatskih promjena, a temeljni dokument koji usmjerava razvoj nacionalnog i europskog gospodarstva je Europski zeleni plan [8], sveobuhvatna vizija nove europske razvojne strategije kojom se Europska unija nastoji preobraziti u pravedno i prosperitetno društvo s modernim, resursno učinkovitim i konkurentnim gospodarstvom u kojem 2050. neće biti neto emisija stakleničkih plinova i u kojem gospodarski rast nije povezan s potrošnjom resursa. U smislu provedbe ove vizije, Europska komisija predviđela je donošenje niza strateških i zakonodavnih dokumenata koji će imati izravan utjecaj na preradu drva i proizvodnju namještaja (Dodatak 3.), kroz:

- značajno smanjenje dostupne, održivo proizvedene drvne sirovine
- dodatne kriterije i indikatore za dokazivanje održivog gospodarenja šumama i drvne sirovine proizvedene izvan granica Europske unije koja se stavlja na zajedničko tržište
- dodatne kriterije održivosti za proizvodnju i korištenje šumske biomase
- zamjenu postojećih prerađivačkih tehnologija vezanih za emisije ugljika novim, okolišno prihvatljivijim i klimatski neutralnim tehnologijama i gorivima
- obvezu maksimalnog skraćivanja lanaca dostave i opskrbe sirovinom i gotovim proizvodima
- aktivnosti podizanja svijesti građana o potrebi najšireg oblika korištenja drva i proizvoda od drva u svakodnevnom životu
- provođenje učinkovite zamjene postojećih materijala s visokim ugljičnim otiskom (posebno u građevinarstvu i visokogradnji) drvom i proizvodima od drva

i aktivnosti iz Strategije, i to 2021. godine za razdoblje 2017. – 2020. godine, a iznimno na zahtjev Vlade Republike Hrvatske i za kraće razdoblje.

- intenziviranje aktivnosti istraživanja i razvoja s ciljem poticanja inovacija i razvoja novih proizvoda na bazi drva (industrijski proizvodi, bioenergija, farmaceutski proizvodi)
- razvoj proizvoda na bazi drva u kojima je struktura drva kemijski ili fizički modificirana ili je drvo u kombinaciji s drugim materijalima
- proizvodnju i poticanje korištenja proizvoda od drva s dugim životnim ciklusom i
- poticanje i organiziranje kaskadne uporabe drva i proizvoda od drva.

Klimatske promjene uzrokovane porastom temperature, mogu negativno utjecati na šumarstvo u Republici Hrvatskoj ugrožavajući posljedično održivi razvoj prerade drva i proizvodnje namještaja u Republici Hrvatskoj. Istovremeno šume i proizvodi od drva vezanjem CO₂ mogu snažno djelovati na stabiliziranje klimatskog sustava i time doprinijeti ublažavanju porasta temperature. Klimatska neutralnost do 2050. znači da treba postići neto nultu stopu emisija stakleničkih plinova u cijeloj Europskoj uniji, uglavnom smanjenjem emisija, ulaganjem u zelene tehnologije i zaštitom prirodnog okoliša, a kroz doprinos politika, društva i gospodarstva.

Prerada drva i proizvodnja namještaja, usprkos svim ograničenjima i ugrozama klimatskih promjena, nezaobilazan su važan element u promišljanju razvoja Republike Hrvatske i optimalnom doprinosu politikama iz područja klimatskih promjena.

4. SWOT ANALIZA

Pravodobno prepoznavanje snaga, slabosti, prilika i prijetnji razvoju prerade drva i proizvodnje namještaja ključno je za pretvaranje izazova i novih mogućnosti u razvojne prilike, ali i za jačanje otpornosti i veću spremnost djelatnosti za suočavanje s nepredvidivim okolnostima i izazovima (Dodatak 4.).

Prerada drva i proizvodnja namještaja imaju gotovo iste snage, poput dostupnosti kvalitetne domaće drvene sirovine, iskustva i tradicije u poslovanju, koje rezultiraju kvalitetnim proizvodima koji se većim dijelom stavljaju na međunarodno tržište, čemu doprinosi dobra prometna povezanost i geografska blizina tržišta Europske unije, a razlika je u pokrivenosti uvoza izvozom što predstavlja snagu prerade drva. Gledajući slabosti, djelatnosti karakterizira nedostatak kvalificirane radne snage s općim i specifičnim vještinama i kompetencijama kao i nedostatak visokoobrazovanih kadrova što uz nisku digitaliziranost i informatičku opremljenost rezultira niskom produktivnošću rada i nezadovoljavajućom razinom ostvarene dodane vrijednosti proizvoda u odnosu na utrošenu drvenu sirovinu. Bitnu razliku između djelatnosti predstavlja tržišna pozicioniranost i prepoznatljivost gdje proizvodnja namještaja mora ovu svoju slabost kroz međusobno povezivanje proizvođača, ulaganje u razvoj vlastitih novih i inovativnih proizvoda, dizajn i brandiranje te promidžbu pretvoriti u snage kako bi se pozicionirala i stekla tržišnu prepoznatljivost. Djelatnosti imaju gotovo iste prilike i suočene su s gotovo istim prijetnjama. Prilike proizlaze recimo iz uspostavljenog strateškog okvira za oporavak i razvoj i osiguranih izvora za financiranje ulaganja dok su prijetnje poput negativnog utjecaja klimatskih promjena i iseljavanje stanovništva iz ruralnih područja i s tim povezan manjak radne snage.

5. SREDNJOROČNA VIZIJA RAZVOJA

Prerada drva i proizvodnja namještaja do 2030. postat će učinkovitije, održivije i globalno konkurentnije te promovirati Republiku Hrvatsku kao zemlju izvoznika proizvoda visoke dodane vrijednosti.

Vizija razvoja ostvarit će se tako da će prerada drva i proizvodnja namještaja biti prilagođene širem europskom pa i globalnom okruženju:

- stalnim ulaganjem u inovacije, istraživanje i razvoj, obrazovanje i digitalne tehnologije, koristeći tradiciju, iskustvo i znanje svih dionika
- uspostavom novih lanaca opskrbe iz neiskorištenih šuma privatnih šumoposjednika
- reaktivacijom hrvatskih tradicijskih obrta i tradicijskih proizvoda
- postizanjem klimatske neutralnosti skladištenjem ugljika i ublažavanjem klimatskih promjena, optimiziranjem uporabe drva u skladu s kaskadnim načelima, pretvaranjem drvene biomase u drvene materijale i proizvode s dugim životnim ciklusom, poticanjem diversifikacije uz pomoć tržišnih prilika, novih znanstvenih spoznaja, pružanjem informacija o važnosti korištenja proizvoda od drva te poticanjem interdisciplinarnosti povećavati uporabu proizvoda od drva u svim segmentima društva
- razvijanjem novih materijala iz drva za nova područja primjene i novih proizvoda iz drva s manjim ekološkim otiskom, razvojem inovacija, primjenom novih tehnologija, primjenom suvremenih znanstvenih spoznaja i stečenih znanja unaprjeđujući postojeće proizvode
- inovacijama i intenzivnim istraživanjem u području arhitekture, zelenog dizajna i građevnih materijala te o tome kako poboljšati kaskadnu upotrebu i povećati kružnost, s ciljem uporabe drva za proizvodnju proizvoda od prerađenog drva
- korištenjem dizajna na strateškoj razini odnosno sustavno i na svim razinama poslovanja, koji je u visokom stupnju ugrađen u proizvodnju namještaja, što rezultira prepoznatljivim, konkurentnim i visoko kvalitetnim proizvodima s većom dodanom vrijednosti i
- postizanjem atraktivnosti prerade drva i proizvodnje namještaja mladim, obrazovanim i stručnim osobama.

6. RAZVOJNE POTREBE I POTENCIJALI PRERADE DRVA I PROIZVODNJE NAMJEŠTAJA

Uzimajući u obzir postojeće stanje, nove relevantne politike te snage, slabosti, prilike i prijetnje, a u svrhu ostvarenja posebnih ciljeva Nacionalnog plana, utvrđene su srednjoročne razvojne potrebe i potencijali u preradi drva i proizvodnji namještaja, vodeći pritom računa o njihovim stvarnim potrebama, kroz dijalog s realnim sektorom, kao i o uspostavi okvira za jačanje konkurentnosti i tržišne prepoznatljivosti, smanjenju gospodarske razvojne nejednakosti između djelatnosti, doprinosu klimatskim ciljevima i ekonomskom razvoju Republike Hrvatske.

Radi osnaživanja tržišne pozicije djelatnosti te veće vidljivosti i prepoznatljivosti njihova doprinosa konkurentnosti hrvatskom gospodarstvu posebno je potrebno preciznije i suvremenije komuniciranje, kvalitetniji pristup tržištima i marketingu. Optimalnim korištenjem svih svojih potencijala i resursa, ne bazirajući svoje postojanje (proizvodnju) samo na sirovinskom potencijalu, hrvatska prerada drva i proizvodnja namještaja mogu stvoriti jake konkurentne tržišne pozicije, i postići da se Republiku Hrvatsku više ne gleda kao na sirovinsku bazu i izvoznika trupaca i proizvoda niže dodane vrijednosti.

6.1. Sirovinski potencijal

Razvoj prerade drva i proizvodnje namještaja primarno proizlazi iz šumarstva, ekonomske djelatnosti koja se razvila na osnovi šuma kao jednog od najvažnijih prirodnih bogatstava Republike Hrvatske, pa ove tri djelatnosti obilježava velika proizvodna povezanost, zajedno čine lanac stvaranja dodane vrijednosti kružnog gospodarstva i tako pridonose ekonomskoj, socijalnoj i prostornoj koheziji zemlje. Republika Hrvatska raspolaže značajnim i kvalitetnim sirovinskim potencijalom [7] i kao takva ima preduvjete za vođenje konkurentne industrijske politike u područjima ovih djelatnosti. Sirovinski potencijal bit će pred izazovom. Naime, članstvom u Europskoj uniji preuzete su obveze koje izravno utječu na nacionalno šumarstvo. Jedna od preuzetih obveza je i primjena Strategije EU-a za bioraznolikost do 2030. [9] koja predstavlja sveobuhvatni plan za zaštitu prirode i zaustavljanje degradacije ekosustava odnosno ugradnju mjera očuvanja bioraznolikosti u relevantne sektorske i međusektorske planove, programe i politike, kao i primjena Nove strategije EU-a za šume do 2030. [10].

Najveće količine drvene sirovine (tehničke oblovine) koriste se za proizvodnju proizvoda niskog stupnja obrade drva, poput građe i elemenata. Drugi dio prerade sirovine sastoji se u proizvodnji furnira i masivnih ploča, potom podnih obloga i građevinske stolarije. Najmanjim dijelom je zastupljen masivni namještaj, uz najveću zastupljenost namještaja za sjedenje, dok su ostale kategorije namještaja slabo zastupljene. Manji dio proizvođača orijentiran je na proizvodnju namještaja za turistički sektor (pločasti i ojastučeni namještaj). Proizvodnja paleta i drvene ambalaže veže se za cijeli niz gospodarskih subjekata, u svrhu transporta na siguran i kvalitetan način proizvoda u građevinarstvu, kemijskoj i prehrambenoj industriji kao neizostavni čimbenik logističkog lanca distribucije. U drugim državama članicama Europske unije prepoznata je kao proizvodnja koja i u uvjetima kriznih situacija ima vitalnu važnost za očuvanje radnih mjesta, a bitna je i za stvaranje mrežne suradnje između pojedinih gospodarskih subjekata te ima ulogu u očuvanju radnih mjesta u manje razvijenim sredinama. Značajka pretežitog broja hrvatskih proizvođača je da jedan proizvođač ima proizvodnju velikog broja različitih kategorija proizvoda pa primjerice proizvodi od podnih obloga preko masivnih ploča do nekoliko kategorija namještaja, što je i jedan od razloga zašto Republika Hrvatska ne može biti prepoznata kao zemlja određene kategorije proizvoda. Svoju šansu i prepoznatljivost na tržištima treba tražiti i graditi na inovativnosti, kvaliteti i po mogućnosti visokim cijenama proizvoda. Potrebno je strateško repositioniranje u tržišni segment proizvoda većeg stupnja obrade drva koji podrazumijeva i veću dodanu vrijednost po jedinici proizvoda, kao i snažnije integriranje i povezivanje proizvođača, čime bi se ostvarili snažniji multiplikativni učinci, a drveni resurs bio oplemenjen te održivo, učinkovito i ekonomično korišten. Visokovrijedna resursna osnovica, uz kvalitetni ljudski resurs, svoju punu valorizaciju dobit će podizanjem

tehnološke razine proizvodnje, što bi trebalo još više naglasiti multiplikativni potencijal djelatnosti. Komparativna prednost u proizvodnji masivnog namještaja dodatno ukazuje na važnost očuvanja drvnog resursa. Nacionalni resurs, održivo korišten, mora biti u funkciji ravnomjernog razvoja ne samo ovih djelatnosti već i zemlje posebno ruralnih, potpomognutih i područja s razvojnim posebnostima.

6.2. Energetski i okolišni potencijal

Republika Hrvatska ima veliki potencijal za proizvodnju proizvoda i energije na bazi biomase iz šumarstva i prerade drva [7]. i to u proizvodnjama kojima se doprinosi povećanju korištenja obnovljivih izvora energije poput energenata na bazi drva (pelete i briket) te proizvodnje električne i/ili toplinske energije. Republika Hrvatska mora slijediti strateške ciljeve Europske unije i postići diverzifikaciju energetskih izvora te promovirati i implementirati obnovljive izvore energije iz drvne biomase u svoj energetski sektor. Podizanje stupnja energetske učinkovitosti i okolišne prihvatljivosti u preradi drva i proizvodnji namještaja važan je čimbenik u podizanju konkurentnosti, što trenutno nije njihovo obilježje jer još uvijek prevladavaju postrojenja koje karakterizira nizak stupanj navedenih čimbenika. Potrebno je ulagati u visoko učinkovite energetske sustave istovremene proizvodnje električne i/ili toplinske energije, jer se temelje na ekonomski opravdanim potrebama za toplinskom energijom s ciljem uštede primarne energije i smanjenja emisija CO₂. Proizvedena toplinska energija mora biti iskorištena za vlastite potrebe jer prerađivački pogoni zahtijevaju i velike količine topline, ili biti isporučena nekom drugom potrošaču. Smanjuje se trošak električne energije i goriva za namirivanje toplinskih potreba i emisija CO₂ po jedinici proizvedene energije te se proizvodnjom energije blizu mjesta potrošnje smanjuju gubitci u prijenosu. Dodatna prednost sustava istovremene proizvodnje električne i toplinske energije je veći ekonomski multiplikator kroz zaposlenost s obzirom na to da zahtijevaju stalnu radnu snagu te indirektno potiču zaposlenost u šumarstvu i vezanim sektorima. Ovakvi sustavi imaju i pozitivan utjecaj na stabilnost nacionalne distributivne mreže jer rade 24 sata na dan te imaju predvidiv profil potencijalne proizvodnje. Daljnjim povećanjem godišnjeg stupnja iskorištenja instaliranih kapaciteta i budućim ulaganjem u visokoučinkovite energetske sustave na drvenu biomasu mogao bi se znatno povećati udio obnovljivih izvora energije u energetskom sektoru zemlje, i tako direktno utjecati na smanjenje uvoza fosilnih goriva i emisije stakleničkih plinova. Proizvodni ciklus u preradi drva i proizvodnji namještaja mora biti usklađen s politikom zaštite okoliša odnosno proizvodni procesi, usluge i promet moraju biti usmjereni na čiste tehnologije, a u proizvodnju uvesti mjere i standarde za zaštitu okoliša.

6.3. Ekološki potencijal u građevnim materijalima

Klimatski neutralno društvo i veća energetska učinkovitost postiže se i većom upotrebom proizvoda od drva u gradnji, jer su ključni za usporavanje klimatskih promjena s obzirom na to da je drvo prirodni materijal, trajni spremnik CO₂ i nema štetna svojstva niti sadrži štetne kemijske spojeve. Na drvu bazirani građevni materijali mogu se koristiti u većini dijelova građevine i tako pohraniti znatnu količinu CO₂ iz atmosfere, i dodatno u samoj proizvodnji većine drvnih građevinskih konstrukcija proizvodi se manje CO₂ nego u proizvodnji

građevinskih konstrukcija iz drugih materijala. Drvo je okolišni, jedini obnovljivi građevni materijal koji ima vrlo nizak okolišni otisak u usporedbi s nedrvenim materijalima, uz izniman zdravstveni i sigurnosni aspekt. Drvom se mogu zamijeniti materijali koji imaju veći okolišni otisak, a tijela državne uprave i JLP(R)S pored gradnje objekata javne namjene poput vrtića i škola mogu poticati uporabu drva i u gradnji privatnih objekata. Osim povoljnih karakteristika nosivosti i uporabivosti konstrukcije te sigurnosti korisnika, omogućuje se trenutačna iskoristivost odnosno useljivost te ima izvrsnu protupožarnu i protupotresnu sigurnost. Republika Hrvatska u odnosu na druge države članice Europske unije ima najniži postotak uporabe drva u gradnji i najmanji udio drva u gradnji zgrada gotovo nulte energije. Potreban je razvoj ekološki svjesnih proizvoda koji su temeljeni na rezultatima istraživanja ekološki prihvatljivih proizvoda, usluga, procesa, materijala i tehnologija. Ograničenja u proizvodnji drvnih sortimenata uvjetovanih klimatskim promjenama mogu se značajnim dijelom kompenzirati uporabom drvnih proizvoda. Građevinski sektor je prilika ne samo za uporabu drva već i za promociju korištenja i ugradnje proizvoda od drva u novoizgrađene i obnovljene objekte, i na taj način doprinijeti niskougličnom razvoju i promišljanju Republike Hrvatske. Država kroz obrazovanje treba razvijati opću svijest o drvu te kroz promotivne aktivnosti poticati njegovu uporabu.

6.4. Informatizacija, digitalizacija i digitalna transformacija

Ubrzani razvoj novih tehnologija Industrije 4.0 zadnjih je godina doveo do velikih mogućnosti informatizacije, digitalizacije i robotizacije, što se pozitivno odražava na konkurentnost, potiče se razvoj novih proizvoda i usluga. Digitalizaciju u užem tehnološkom smislu donosi integriranje svih aspekata poslovanja, automatizaciju i ubrzanje poslovnih procesa međutim, u uvjetima umreženog gospodarstva nijedan proizvođač više nije u stanju opstati ako se ne poveže u šire vrijednosne lance, ako ne prati kupca u ocjenjivanju proizvoda i usluga, ako ne koristi otvorene inovacije da poboljša svoje proizvode i usluge. Prerada drva i proizvodnja namještaja u velikoj mjeri se oslanjaju na fizičku opremu, vozila, infrastrukturu i drugu imovinu pa stvaranje uvjeta za njihovu digitalnu transformaciju u njihovo poslovanje, utemeljene na informacijsko-komunikacijskim tehnologijama, inovaciji, kreativnosti i znanju, obećava eksponencijalno povećanje sigurnosti, produktivnosti i učinkovitosti. Digitalna transformacija omogućit će manje troškove, manje rizike, višu efikasnost, prepoznavanje anomalija u procesima u realnom vremenu, orijentiranost na zadovoljavanje kupca, pravovremenu isporuku, pouzdanost opreme, korištenje obnovljivih izvora energije, primjenu naprednih digitalnih tehnologija, zajednički rad zaposlenika i strojeva, povećanu raspoloživost postojećih strojeva i opreme, a sve uz povećanje digitalnih znanja i vještina svih ljudskih resursa. Stvaranjem pametnih poduzeća i digitalizacijom poslovnih i proizvodnih procesa povećava se sveukupna kvaliteta, smanjuju se troškovi proizvodnje i poslovanja te se povećava fleksibilnost i učinkovitost proizvodnje. Nizak stupanj digitalizacije i informacijske i komunikacijske infrastrukture u postojećim poslovnim modelima u izvanrednim okolnostima dobiva novu negativnu dimenziju, a to je usporavanje poslovnih aktivnosti, što dovodi do smanjenja poslovnih i proizvodnih performansi poduzeća. Stvaranjem novih digitalnih platformi utječe se i na skraćivanje lanaca opskrbe te osigurava sigurnost isporuke.

6.5. Inovacijski potencijal i inovativnost

U proizvodnji namještaja dominira generička proizvodnja, manjak prepoznatljivih domaćih brandova i očito je zaostajanje za trendovima na tržištu. Sposobnost proizvođača da budu inovativni i razvijaju nove proizvode, usluge i proizvodne inovacije koje zadovoljavaju potrebe potrošača na jedinstven način postaje jedna od glavnih konkurentskih prednosti i bitan čimbenik za ostvarenje poslovnih rezultata, posebno proizvodnje namještaja. Proizvođači koji svoj napredak temelje na inovativnosti imaju ujedno preduvjet da tendencija njihovih vanjskotrgovinskih vrijednosti bude veća. Isto tako, oni koji ostvaruju bliske i dobre odnose s kupcima, dobavljačima i znanstveno-istraživačkim institucijama te razvijaju zdrave konkurentske odnose sa svojim konkurentima imaju veću vjerojatnost za razvoj inovacija proizvoda, procesa i/ ili poslovanja. Na globalnoj razini, hrvatski proizvođači mogu biti konkurentni kreativnošću, vlastitim dizajnom, inovativnošću i stvaranjem proizvoda visoke dodane vrijednosti. Čimbenici konkurentske prednosti poput ekološke komponente proizvodnje, inovativnosti i tehnološkičnosti nisu dovoljni bez usporednog razvoja vlastitih novih i inovativnih proizvoda i usluga utemeljenih na novim znanjima i inovacijama. Korištenjem inovacija u svrhu poboljšanja procesa i diferencijacije proizvoda i usluga postiže se konkurentnost mjereno preko tržišnog udjela, profitabilnosti, rasta i neto dobiti. Opredjeljenje na inovacije znači ulaganje u istraživanje i obrazovanje, provođenje sukladne politike zapošljavanja i uvođenje inovativnog pristupa u svim odjelima, od marketinga do distribucije i podrške korisnicima. Zbog zahtjeva tržišta, potrebna je specijalizacija u svakom segmentu proizvodnje. Specijalizacija je nužna i s obzirom na to da drvo nije jedini repromaterijal u proizvodnji već se drvo kombinira s različitim materijalima, metalima, staklom i plastikom.

6.6. Dizajn i brendiranje

Sustavna uporaba dizajna otvara mogućnost stvaranja proizvoda visoke dodane vrijednosti te posljedično marketinško-komercijalnih aktivnosti na globalnom tržištu. Ovdje se prije svega misli na visokovrijedni dizajnerski namještaj, i projekte opremanja osobito u turističkom sektoru. Zbog potrebe da se zaštiti okoliš nužne su promjene i uvođenje ekoloških pristupa u dizajnu pa tako ekološki dizajn ujedno sudjeluje u podizanju svijesti o očuvanju okoliša. Globalizacija, tehnološke promjene, izazovi društva utemeljenog na znanju i informacijama, ograničena financijska sredstava u usporedbi s razvojnim potrebama, uvjetuju postojanje jasne strategije razvoja dizajna kod proizvođača. Svoju posebnu vrijednost ima brand, koji je dodana vrijednost proizvodu odnosno tržišna vrijednost marke/ branda obogaćuje vrijednost i proizvoda i proizvođača. Osim funkcionalnosti, pouzdanosti, kvalitete i promocije, neizostavni dio poslovnog uspjeha predstavlja tradicija i kultura proizvođača. U tome se ogleda dugoročan uspjeh kako pojedinačnog proizvoda tako i strateški cjelovito razvijene prepoznatljivosti proizvođača. Brend je najjači čimbenik konkurentske prednosti i uspjeha na tržištu, i kao takav proizvođaču nudi niz prednosti poput smanjenja rizika poslovanja, povećanja ukupne vrijednosti imovine, zaštite od konkurentskih napada i jednostavnije komunikacije s potrošačima. Omogućava proizvođaču prodaju više proizvoda većem broju kupaca po višim cijenama u dužem vremenskom periodu, dok je istovremeno brend proizvođača jedan od

najvažnijih alata u privlačenju i zadržavanju zaposlenika. Mali broj hrvatskih proizvođača namještaja ima razvijene vlastite modele proizvoda odnosno vlastiti brand. I dalje su dominantni tzv. lohn poslovi po narudžbi kupca, modifikacija postojećih dizajnerskih rješenja i angažiranje dizajnera po potrebi. Potrebno je razvijati robne marke proizvoda i usluga, uz sustavnu uporabu dizajna, biti inovativan i kroz dizajn razvijati nove proizvode, usluge i proizvodne inovacije koje zadovoljavaju potrebe potrošača na jedinstven način, što je jedna od glavnih konkurentskih prednosti i bitan čimbenik za ostvarenje poslovnih rezultata. Eko-oznake (poput FSC® CoC, EU Ecolabel, EPD, PEFC™, *Cradle-to-Cradle*) [11] važne su u promicanju međunarodne politike održive proizvodnje i potrošnje kojoj je cilj smanjiti negativan učinak proizvodnje i potrošnje na okoliš, zdravlje, klimu i prirodna dobra te poticati društveno odgovorno poslovanje i održive stilove života. Potrebno je reaktivirati tradicijske hrvatske obrte i tradicijske proizvode (bačve, dječje igračke, drvena galanterija, plovila), čime bi se povećao stupanj finalizacije proizvoda od drva i dodana vrijednost.

6.7. Održiva i zelena javna nabava

U Republici Hrvatskoj je prisutna premala zastupljenost proizvoda od drva i namještaja u opremanju javnih prostora koja ne odgovara stvarnom potencijalu prerade drva i proizvodnje namještaja. Praksa razvijenih država članica Europske unije koje provode održivu i zelenu javnu nabavu proizvoda od drva i namještaja pokazuje da uslijed njezine provedbe sustavno jačaju i rastu njihovi proizvođači. Zakon o javnoj nabavi [12] omogućava zelenu i održivu javnu nabavu uključivanjem "okolišnih mjerila" te propisuje ekonomski najpovoljniju ponudu kao kriterij za odabir ponude, u kojoj se ocjenjuju i ekološke osobine proizvoda i usluga. Javna tijela koja primjenjuju održivu i zelenu javnu nabavu proizvoda od drva i namještaja bit će bolje pripremljena za suočavanje s okolišnim izazovima u nastanku, kao i političkim i obvezujućim ciljevima za smanjenje emisije stakleničkih plinova, energetska učinkovitost te ciljevima drugih politika o okolišu. Zbog velikog broja gospodarskih subjekata, njihove dobre prostorne rasprostranjenosti, kvalitete proizvoda te resursa certificirane i kvalitetne domaće sirovine, ove djelatnosti predstavljaju značajan potencijal u opremanju javnih prostora, kao i privatnih prostora. Potrebno je ukazivati na prednosti uporabe proizvoda od drva i razvijati svijest o tome da se uporabom proizvoda i usluga sa smanjenim utjecajem na okoliš značajno doprinosi lokalnim, regionalnim, nacionalnim i međunarodnim ekološkim ciljevima. Javna tijela koristeći svoju kupovnu moć mogu značajno utjecati na ciljeve zelenih politika, ali i imati multiplikatorski učinak u prenošenju dobrih praksi u društvu u cjelini.

6.8. Obrazovanje

Ulaganje u obrazovanje jedna je od glavnih pretpostavki održivog i inovativnog razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja. Nužno je uvesti dualno obrazovanje u srednjim školama, na sveučilištu osigurati čim više praktične nastave i stručne prakse, a programe obrazovanja i upisne kvote uskladiti s potrebama poduzetnika. Bez korjenitih promjena u obrazovanju nema održivog, inovativnog, konkurentnog i profitabilnog razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja. Važno je stvoriti i intenzivirati procese i metode koji će osigurati kontinuirano osuvremenjivanje obrazovne ponude u skladu s potrebama i promjenama tržišta rada, a

poslodavci trebaju shvatiti važnost sudjelovanja u obrazovanju i biti spremni preuzeti odgovornost kako bi se strukovno obrazovanje i osposobljavanje usmjerilo u skladu s njihovim potrebama. Potrebno je razumijevanje i dijalog svih zainteresiranih strana, promicanje formalnog, neformalnog i informalnog učenja te svima omogućiti pristup informacijama kao i kroz marketing mijenjati percepciju mladih ljudi o preradi drva i proizvodnji namještaja.

7. POSEBNI CILJEVI S KLJUČNIM POKAZATELJIMA ISHODA

Nacionalnim planom definirana su četiri posebna cilja:

1. Jačanje konkurentnosti i inovativnosti prerade drva i proizvodnje namještaja
2. Poticanje digitalne i zelene tranzicije prerade drva i proizvodnje namještaja
3. Povećanje proizvodnosti i jačanje otpornosti prerade drva i proizvodnje namještaja s obzirom na klimatske promjene
4. Jačanje regionalne konkurentnosti i ravnomjerni regionalni razvoj prerade drva i proizvodnje namještaja

U skladu s odredbama Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske [5], ciljevi Nacionalnog plana smatraju se posebnim ciljevima, te su povezani s razvojnim smjerovima Nacionalne razvojne strategije [3].

Uz posebne ciljeve a za potrebe mjerenja učinkovitosti Nacionalnog plana, definirani su ključni pokazatelji ishoda, tako da omogućuju lako praćenje i razumijevanje realizacije svakog posebnog cilja i njihove učinkovitosti, te su definirane početne vrijednosti pokazatelja ishoda i ciljane vrijednosti za kraj 2026. i 2030. (Tablica 7-1).

Prilikom kreiranja ključnih pokazatelja ishoda u obzir je uzeto to da praćenje realizacije posebnih ciljeva i ostvarenje ciljanih vrijednosti pokazatelja ishoda ne zahtijeva složena prikupljanja novih podataka, uz iziskivanje dodatnih različitih troškova i administrativnih opterećenja, već da se provedba navedenih aktivnosti temelji na upotrebi podataka iz raspoloživih službenih izvora, ili se podaci prikupljaju kroz redovne aktivnosti dionika u provedbi mjera za ostvarenje posebnih ciljeva.

Tablica 7-1 – Posebni ciljevi Nacionalnog plana i ključni pokazatelji ishoda

STRATEŠKI CILJ		KONKURENTNO I INOVATIVNO GOSPODARSTVO			
POKAZATELJ UČINKA		Vrijednost izvoza roba i usluga u % BDP-a		Početna vrijednost (NRS) 52,30 % (2019.)	Ciljana vrijednost 2030. (NRS) 70 %
Posebni cilj	Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost pokazatelja	Kod pokazatelja	Ciljana vrijednost pokazatelja (2026.)	Ciljana vrijednost pokazatelja (2030.)
Jačanje konkurentnosti i inovativnosti prerade drva i proizvodnje namještaja	Vrijednost ukupnog godišnjeg prihoda djelatnosti prerade drva i proizvodnje namještaja	13.996.000,00 kuna	OI.02.4.33	Povećanje za 35 %	Ukupno povećanje za 75 %
	Vrijednost godišnje isporuke i izvoza djelatnosti prerade drva i proizvodnje namještaja	7.212.811.386,00 kuna	OI.02.4.34	Povećanje za 35 %	Ukupno povećanje za 75 %
	Iznos prosječne mjesečne isplaćene neto plaće u djelatnosti prerade drva i proizvodnje namještaja	5.034,00 kuna	OI.02.4.35	Povećanje za 30 %	Ukupno povećanje za 70 %
STRATEŠKI CILJ		EKOLOŠKA I ENERGETSKA TRANZICIJA ZA KLIMATSKU NEUTRALNOST			
POKAZATELJ UČINKA		Udio obnovljivih izvora energije u bruto ukupnoj potrošnji energije		Početna vrijednost (NRS) 28,02 % (2018.)	Ciljana vrijednost 2030. (NRS) 36,40 %
Posebni cilj	Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost pokazatelja	Kod pokazatelja	Ciljana vrijednost pokazatelja (2026.)	Ciljana vrijednost pokazatelja (2030.)
	Ukupna snaga kogeneracijskih postrojenja na drvenu biomasu ²	83.600,00 kW	OI.02.6.66	Povećanje za 28 %	Ukupno povećanje za 36 %

² Pokazatelj ishoda se odnosi na ukupnu instaliranu snagu u funkciji 36 kogeneracijskih postrojenja na drvenu biomasu, od istog broja povlašteni proizvođači s kojima je HROTE sklopio ugovor o otkupu električne energije a čija su postrojenja u sustavu poticanja. Prema stanju na dan 31. 12. 2020. sadržanom u dokumentu *Povlašteni proizvođači s kojima je HROTE sklopio ugovor o otkupu električne energije, a čija su postrojenja u sustavu poticanja - 2020. godina*, ukupno je 39 postrojenja, od jednakog broja povlaštenih proizvođača, od kojega broja tri postrojenja nisu u funkciji.

	Iznos prosječne mjesečne isplaćene neto plaće u djelatnosti prerade drva i proizvodnje namještaja	5.034,00 kuna	OI.02.4.35	Povećanje za 30 %	Ukupno povećanje za 70 %
STRATEŠKI CILJ		DIGITALNA TRANZICIJA DRUŠTVA I GOSPODARSTVA			
POKAZATELJ UČINKA		DESI indeks gospodarske i društvene digitalizacije		Početna vrijednost (NRS)	Ciljana vrijednost 2030. (NRS)
				47,6 (2020.)	52,57 EU
Posebni cilj	Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost pokazatelja	Kod pokazatelja	Ciljana vrijednost pokazatelja (2026.)	Ciljana vrijednost pokazatelja (2030.)
Povećanje proizvodnosti i jačanje otpornosti prerade drva i proizvodnje namještaja s obzirom na klimatske promjene	Bruto dodana vrijednost djelatnosti prerade drva i proizvodnje namještaja	45.873.000,00 kuna	OI.02.4.36	Povećanje za 15 %	Ukupno povećanje za 25 %
	Indeks proizvodnosti rada djelatnosti prerade drva i proizvodnje namještaja ³	93,5	OI.02.4.37	Povećanje za 2 %	Ukupno povećanje za 3 %
STRATEŠKI CILJ		RAZVOJ POTPOMOĀNUTIH PODRUĀJA I PODRUĀJA S RAZVOJNIM POSEBNOSTIMA			
POKAZATELJ UĀINKA		Razlika u regionalnom BDP po stanovniku, omjer BDP-a po stanovniku ZG (najrazvijenija županija) u odnosu na VPŽ (najmanje razvijena županija)		Početna vrijednost (NRS)	Ciljna vrijednost 2030. (NRS)
				3,10 (2017.)	2,50
Posebni cilj	Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost pokazatelja	Kod pokazatelja	Ciljana vrijednost pokazatelja (2026.)	Ciljana vrijednost pokazatelja (2030.)
Jačanje regionalne konkurentnosti i ravnomjerni regionalni razvoj prerade drva i proizvodnje namještaja	Udio ugovorenih količina gospodarskih subjekata u područjima s razvojnim posebnostima u ukupnoj godišnjoj ugovorenoj	1.124.613 m ³ (33,47 %)	OI.02.13.48	Povećanje za 2,5 % (28.115 m ³)	Ukupno povećanje za 5,5 % (61.853 m ³)

https://files.hrote.hr/files/PDF/Sklopljeni%20ugovori/ARHIVA/Povlasteni_proizvodjaci_HR_2020.pdf

³ Indeks proizvodnosti rada djelatnosti izračun je odnosa indeksa fizičkog obujma industrijske proizvodnje i indeksa razine broja zaposlenih osoba u industriji.

	količini drvene sirovine ⁴				
	Udio gospodarskih subjekata u područjima s razvojnim posebnostima u ukupnom broju prerađivača drva s kupoprodajnim ugovorom ⁵	307	OI.02.13.49	Povećanje za 6 %	Ukupno povećanje za 9,5 %

Prvi posebni cilj odnosi se na upotrebu novih tehnoloških i tržišnih znanja kako bi se ponudili novi inovativni proizvodi i usluge koje će krajnji korisnik potraživati te na inovaciju procesa proizvodnje i pružanja usluga i menadžerske inovacije kao i na povećanje razine konkurentnosti gospodarstva prerade drva i proizvodnje namještaja kao rezultat ulaganja u znanje, istraživanje, kreativnost i inovacije. Jačanjem svih potrebnih kapaciteta za istraživanje i razvoj, primjenom novih zelenih tehnologija, ulaganjem u istraživanje i razvoj, poslovne procese te kreiranjem inovativnih proizvoda i usluga može se postići veći ekonomski rast i razvoj, a time ostvariti bolju konkurentsku poziciju na tržištu.

Drugi posebni cilj odnosi se na informatizaciju, digitalizaciju, robotizaciju te zelenu transformaciju gospodarskih subjekata, strateški, resursno, tehnološki i financijski, za postizanje otpornog gospodarstva prerade drva i proizvodnje namještaja, čime se povećava sveukupna kvaliteta, smanjuju troškovi proizvodnje i poslovanja te povećava fleksibilnost i učinkovitost proizvodnje. Ovo je proces prilagodbe kroz primjenu digitalnih tehnologija i Industrije 4.0; pametnih sustava planiranja, praćenja i upravljanja proizvodnjom i poslovanjem; poslovnih modela utemeljenih na inovativnim zelenim tehnologijama; kroz povećanje energetske učinkovitosti i korištenje zelene energije te kroz razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja, posebno zbog velike ovisnosti prerade drva i proizvodnje namještaja o dostupnosti, kvaliteti i održivosti prirodnih resursa koji su pod velikim negativnim utjecajem klimatskih promjena i vezanih ograničenja.

Treći posebni cilj odnosi se na postizanje dinamičnijeg i produktivnijeg gospodarstva prerade drva i proizvodnje namještaja povećanjem ekonomske vrijednosti stvorene i zadržane u proizvodnji s težištem na povećanju kvalitete ljudskog kapitala kroz obrazovanje, tehnološku modernizaciju i osnaživanje inovacijskih kapaciteta, uz diversifikaciju proizvodnje i proizvoda s naglaskom na one koji donose visoku dodanu vrijednost, uključujući i izvozno konkurentne

⁴ Pokazatelj ishoda se odnosi na udjel prerađivača drvnog sortimenta trupci i prostorno drvo s proizvodnjom na potpomognutom području u ukupnoj godišnjoj ugovorenoj količini drvnog sortimenta trupci i prostorno drvo iz državnih šuma kojima gospodari javni šumoposjednik. Prema Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN123/2017), status potpomognutog područja stječe: jedinica područne (regionalne) samouprave razvrstana u I. ili II. skupinu i jedinica lokalne samouprave razvrstana u I., II., III. ili IV. skupinu.

⁵ Pokazatelj ishoda se odnosi na udjel prerađivača drvnog sortimenta trupci i prostorno drvo s proizvodnjom na potpomognutom području u ukupnom godišnjem broju prerađivača drvnog sortimenta trupci i prostorno drvo koji imaju sklopljen godišnji ugovor s javnim šumoposjednikom.

proizvode i usluge, kao i prepoznavanje rizika za prijelaz na niskougljično, održivo, resursno učinkovito i kružno gospodarstvo, a sve u skladu s ciljevima održivog razvoja.

Četvrti posebni cilj odnosi se na uklanjanje razvojnih poteškoća gospodarskih subjekata prerade drva i proizvodnje namještaja u slabije razvijenim područjima i područjima s razvojnim posebnostima te na smanjenje nejednakosti i jačanje njihove konkurentnosti ravnomjerno na području cijele Republike Hrvatske, te na iskoristivost svih vrsta resursa u pojedinoj regiji uz prilagodbu politika njihovim različitim potrebama i potencijalima, kako bi ove djelatnosti kao cjelina bile i ostale konkurentne na tržištu te kako bi se općenito mogle uspješno nositi sa svim izazovima, uz povećanje životnog standarda stanovništva na tim područjima.

8. MJERE ZA PROVEDBU POSEBNIH CILJEVA

U svrhu ostvarenja Nacionalnog plana definirano je ukupno 19 mjera za provedbu posebnih ciljeva:

POSEBNI CILJ I. JAČANJE KONKURENTNOSTI I INOVATIVNOSTI PRERADE DRVA I PROIZVODNJE NAMJEŠTAJA

Mjera 1.: Jačanje stabilnosti opskrbe drvnim resursom gospodarskih subjekata prerade drva i proizvodnje namještaja.

Unaprijeđenje sustava opskrbe drvnom sirovinom iz državnih šuma kojima gospodare HŠ d.o.o., na dinamičan i sustavno nadograđivan način u skladu s ekonomskim i tržišnim kretanjima te socijalnim promjenama odnosno uvažavajući geografske, socijalne i gospodarske različitosti, radi osiguranja ravnomjernog razvoja svih gospodarskih subjekata na području Republike Hrvatske. Korištenjem nacionalnog resursa doprinijeti općem interesu, interesu lokalne zajednice i njezinog razvoja odnosno korištenje drvnog resursa na način koji je od optimalne društvene vrijednosti. Domaći resurs prerađen u lokalnim proizvodnjama, a koje se moraju optimalno razviti kako bi se osiguralo njegovo oplemenjivanje, pri čemu treba uzeti u obzir da se iz određene vrste drva mogu dobiti proizvodi samo određenog stupnja finalizacije⁶. Zakonska obveza poštivanja načela održivog (potrajnog) gospodarenja šumama nameće to da prerađivački kapaciteti ne mogu biti oslonjeni isključivo na javnog šumoposjednika kao dobavljača pa gledajući potencijal drvene zalihe u šumama privatnih šumoposjednika i njezinu raspoređenost, unaprijediti suradnju između privatnog šumoposjednika i prerađivača kako bi se pridonijelo stabilnosti u snabdijevanju drvnom sirovinom. S obzirom na okolišni otisak, opskrba lokalnom sirovinom vezana za lokalne proizvodnje odnosno prerađena na lokaciji

⁶ Iz jele/smreke i bukve mogu se dobiti proizvodi poput suhe građe od drva četinjača (daska, broski pod, lamelirane grede), a u drugim slučajevima, za što je potrebna kvalitetna sirovina, mogu se iz bukve proizvoditi stolice ili drugi proizvodi za krajnju upotrebu ili građevinska stolarija i montažne kuće iz jele/smreke. Ulaganje treba ići u smjeru parioničkih, sušioničkih i doradnih kapaciteta. Iz hrasta, količinski manje zastupljene vrste u našim šumama, dobivaju se proizvodi svih stupnjeva finalizacije pa proizvodnja treba ići u smjeru proizvoda s najvišom dodanom vrijednosti. Za proizvodnju paleta i drvene ambalaže nije bitna sirovina vrste hrast i/ili bukva već vrsta topola, vrba, joha, bor koja se koristi za drvenu sječku ili u energanama čiji jedan dio može biti iskorišten za ovu proizvodnju. S obzirom na zadržavanje ugljika u dugovječnom drvom proizvodu u odnosu na drvo u procesu gorenja, opskrba manje traženim vrstama u korist gotovog proizvoda, a ulaganje prema tehnološkoj optimizaciji i certificiranju ovih proizvoda s osnove fitosanitarne ispravnosti

najbližoj mjestu sječe. Razvijati model kojim se oplemenjuje drvni resurs bez obzira na vrstu; poticati rast dodane vrijednosti po proizvodu; stimulirati proizvodnju novih proizvoda iz svih vrsta drva do optimuma njegove obrade/prerade; koji pridonosi ponoru/odljevu ugljika kroz proizvod; kojim se ugovorena količina prerađuje isključivo u razredu dovršenosti proizvoda na temelju kojega je i utvrđena; kojim se uvažava ulaganje u znanje, istraživanje i inovacije posebno kod proizvoda viših razreda dovršenosti i to posebno iz vrste hrast, a kod vrsta poput bukva, jela/smreka, joha/ topola uvažava tehnološki optimum; kojim se poštuje mogući stupanj dovršenosti proizvoda prema vrsti drva te; koji uvažava stvarnu potrebu za brojem zaposlenih osoba u proizvodnji odnosno ne veže količine prema broju zaposlenih osoba, čemu u prilog ide i činjenica da veliki broj gospodarskih subjekata pored obrade i prerade drva obavlja i druge proizvodne i uslužne djelatnosti (transport, sječa/ vuča, trgovina i ostalo) na osnovi istog ljudskog resursa.

Mjera 2.: Osiguranje dostupnosti financiranja djelatnosti, koje će poduprijeti likvidnost kreditiranjem i jamstvima, kao i dodatno podupiranje bankovnog sustava jamstvima radi stvaranja uvjeta i mogućnosti za novim i boljim pristupima financiranju.

Uspostava kreditnih i jamstvenih programa prilagođenih stvarnim potrebama i mogućnostima gospodarskih subjekata prerade drva i proizvodnje namještaja te kroz nove modele jamstava za kreditna sredstava, radi restrukturiranja ovih djelatnosti, njihove zelene i digitalne tranzicije i razvoja vlastitih novih i inovativnih proizvoda. Uspostava programa s naglaskom na izvoznike proizvoda visoke dodane vrijednosti; na razvoj gospodarskih subjekata (mikro, malih i srednjih) koji se nalaze u lancu stvaranja vrijednosti izvoznika proizvoda visoke dodane vrijednosti i; na jamstva za investicijske kredite. Mjera se odnosi i na omogućavanje raspoloživosti ovih financijskih instrumenata i njima lakši pristup za ulaganje u kogeneracijska postrojenja⁷.

Mjera 3.: Unaprjeđenje znanja i vještina svih ljudskih resursa u preradi drva i proizvodnji namještaja te razumijevanje i dijalog svih zainteresiranih strana, uz promicanje formalnog, neformalnog i informalnog učenja.

Uspostava održivog okvira i modela povezivanja obrazovnih institucija koje obrazuju za zanimanja iz područja drvne tehnologije (srednjoškolsko i visokoškolsko obrazovanje) s gospodarskim subjektima prerade drva i proizvodnje namještaja, kako bi učenici i studenti kroz različite oblike stručne prakse odnosno učenjem kroz rad stekli praktična znanja i vještine koje se temelje na stvarnim potrebama, a sve u svrhu što uspješnijeg povezivanja s tržištem rada. Stalna suradnja obrazovnih institucija s poslodavcima radi povećanja relevantnosti kurikuluma i mogućnosti pristupa studenata kvalitetnom učenju kroz rad. Uspostava programa cjeloživotnog obrazovanja i drugih oblika edukacije čiji sadržaj uključuje suvremena, nova i relevantna znanja, znanstvene spoznaje i metode poučavanja a temelje se na suvremenim

⁷ Zbog porasta cijene električne energije, potpora kogeneracijskim postrojenjima i izgradnji fotonaponskih elektrana direktno pridonose sigurnijoj opskrbi, smanjenju troškova za proizvođača, što sve dovodi do smanjenje emisije CO₂.

proizvodnim, tehničkim, tehnološkim, oblikovno-konstruktivnim razvojnim i tržišnim potrebama moderne, održive, zelene i digitalne prerade drva i proizvodnje namještaja, kao i uspostava sustava obrazovanja na svim razinama u skladu s potrebama tržišta rada.

Mjera 4.: Povećanje i osnaživanje vidljivosti proizvoda i proizvođača prerade drva i proizvodnje namještaja kako na domaćem tako i na globalnom tržištu.

Osiguranje modela institucionalne i financijske podrške promociji i marketingu proizvoda i djelatnosti a posebno sudjelovanja proizvođača u zajedničkim nastupima na odabranim međunarodnim sajmovima, s ciljem ostvarivanja kontinuiteta prisutnosti, tržišnih kontakata i vidljivosti na tržištu. Koordinirano djelovanje i suradnja svih relevantnih dionika kroz edukaciju o načinima prezentiranja i prodaje proizvoda te objedinjavanje hrvatskih proizvođača u zajednički lanac robnih kuća, ili barem manjih ali prepoznatljivih inozemnih ili tuzemnih prodajnih jedinica ili salona gdje bi se nalazili prvenstveno proizvodi hrvatskog porijekla za opremanje eksterijera i/ili interijera doma, stana, ureda, javnog prostora.

Mjera 5.: Poticanje primjene standarda kvalitete i zaštite intelektualnog vlasništva te uvođenje odgovarajućih certifikata za proizvode i usluge u preradi drva i proizvodnji namještaja.

Primjena standarda kvalitete i uvođenje odgovarajućih certifikata za proizvode i usluge u preradi drva i proizvodnji namještaja, čime će se stvoriti pretpostavka za ulazak na ciljano tržište i za povećanje konkurentnosti proizvoda i proizvođača na domaćem i međunarodnom tržištu. Implementacijom certifikata proizvoda i/ili proizvodnje i/ili poslovanja posljedično dolazi i do jačanje vidljivosti proizvoda i proizvođača. Promocija i osnaživanje zaštite intelektualnog vlasništva, kao poticaj poduzetničkoj aktivnosti. Na taj način potaknut će se razvijanje strategije intelektualnog vlasništva radi povoljnijeg položaja na tržištu u odnosu na konkurenciju, učvršćivanja marketinškog položaja, ostvarivanja inovativnost u poslovanju te dodatnih prihoda od ustupanja licencija.

Mjera 6.: Poticanje ulaganja u razvoj vlastitih novih i inovativnih proizvoda i usluga uz sustavnu primjenu dizajna kao odgovor na potražnju za proizvodima prerade drva i proizvodnje namještaja te uređenje interijera.

Promjena strategije razvoja posebno proizvođača namještaja u smjeru razvoja vlastite kulture i prepoznatljivosti stila, povezivanje proizvođača i dizajnera suvremenim načinom promišljanja o krajnjim korisnicima te poticanje proizvođača na stvaranje novih inovativnih proizvoda i unaprjeđenje postojećih. Implementacija dizajna, stvaranje brenda proizvoda i distribucija prepoznatljivih domaćih proizvoda od drva veće dodane vrijednosti, koji u sebi imaju utkane atribute, počevši od sirovine, kreativnih potencijala, tehnologije izrade te primijenjenih znanja i vještina, ali i tradicije, a koji oplemenjuju stambene, privatne, poslovne i javne prostore na nacionalnoj i međunarodnoj razini. Razvijati robne marke proizvoda i usluga uz sustavnu uporabu dizajna, kroz dizajn razvijati nove proizvode, usluge i proizvodne inovacije koje zadovoljavaju potrebe potrošača na jedinstven način. Koordinirano djelovanje i suradnja svih relevantnih sudionika kroz edukaciju o potrebi stvaranja branda, uložiti dizajna i dizajnera te jačanje gospodarstva ulaganjem u istraživanje i inovacije kao i razvojem vještina za pametnu specijalizaciju.

Mjera 7.: Osnivanje Tehničkog instituta/ Centra za razvoj, dizajn i marketing proizvoda od drva.

Povezivanje istraživačkog i proizvodnog sektora sa zajedničkim ciljem razvoja novih i unaprjeđenja kvalitete, vidljivosti i vrijednosti postojećih proizvoda od drva i proizvodnih procesa u okviru razvojnog centra ili instituta oslonjenog na sveučilište kao mjesto koncentracije znanja i kontinuiranog rada na razvoju novih materijala i proizvoda, mjesto edukacije mladih stručnjaka i stvaranja svježih ideja te interdisciplinarnog pristupa realizaciji ideja ili rješavanju problema. Mjera je usmjerena i na osiguranje kvalitetnog ljudskog resursa s posebnim znanjima i vještima jer je problem ovakvog resursa i visoko obrazovanih kadrova postao sve izraženiji pa će se stvaranjem znanstveno-tehnološke infrastrukture doprinijeti boljem povezivanju znanstvenih organizacija s gospodarstvom, obrazovanjem i društvom u cjelini u procesu otkrivanja novih spoznaja u istraživačko-razvojnim aktivnostima.

POSEBNI CILJ II. POTICANJE DIGITALNE I ZELENE TRANZICIJE PRERADE DRVA I PROIZVODNJE NAMJEŠTAJA

Mjera 8.: Poticanje automatizacije, robotizacije i digitalizacije proizvodnje te stvaranje pametnih poduzeća.

Transformacija prema digitalnom poduzeću kroz ulaganje u modernizaciju postojećih i uvođenje novih zelenih tehnologija te u automatizaciju i digitalizaciju proizvodnje i poslovanja, kako bi se ubrzala i pojednostavnila proizvodnja, a sve uz prikladne politike i paralelna ulaganja u stjecanje vještina ljudskih resursa, što posljedično rezultira novim proizvodima i uslugama, povećanjem produktivnosti i stvaranjem bolje plaćenih radnih mjesta. Praćenjem i uvođenjem novih informacijskih i komunikacijskih tehnologija ostvaruju se uvjeti za daljnji razvoj odnosno tranziciju prema gospodarstvu utemeljenom na digitalnim tehnologijama.

Mjera 9.: Podizanje stupnja energetske učinkovitosti i ekološke prihvatljivosti prerade drva i proizvodnje namještaja.

Ulaganje u ekološki prihvatljive, učinkovite, održive tehnologije i ostale proizvodne kapacitete, čime se smanjuju troškovi i potrošnja energije, a uz relativno kratke rokove povrata ulaganja. Promjena politike gospodarskog subjekta prema održivoj potrošnji i proizvodnji kako bi se u vrijeme brzih klimatskih promjena i rastuće potražnje za energijom i resursima adekvatno i brzo odgovorio na izazov. Sveukupna ekološka učinkovitost proizvoda tijekom cijelog životnog vijeka, čime će se potaknuti potražnja za boljim proizvodima i proizvodnim tehnologijama koje će omogućiti potrošačima da odabir utemelje na provjerenim informacijama.

Mjera 10.: Poticanje korištenja visokoučinkovitih energetske sustava i povećanje iskorištenja instaliranih kapaciteta.

Poticanje ulaganja u povećanje stupnja energetske učinkovitosti, ekološke prihvatljivosti i ukupne ekonomičnosti proizvodnje kroz zamjenu energana s parnim ili toplovođenim kotlovima s kogeneracijskim postrojenjima u kojima se istovremeno proizvodi električna i korisna toplinska energija u jedinstvenom procesu, čime se osigurava toplinska energija za potrebe vlastite proizvodnje. Ulaganje u kogeneracijska postrojenja zahtijeva veće investicijske

troškove ali zbog racionalnog korištenja vlastitog otpada omogućuje povrat troškova ulaganja zbog ušteda u gorivu. Zbog porasta cijene električne energije, snažnije potpore za ulaganja u kogeneracijska postrojenja kao i u izgradnju fotonaponskih elektrana direktno pridonose sigurnijoj opskrbi, smanjenju troškova za proizvođača, a u konačnici sve to dovodi do smanjenje emisije CO₂.

Mjera 11.: Održivo i učinkovito korištenje drvnog resursa te poticanje oporabe proizvoda od drva uz punu primjenu kaskadnog načela uporabe drva i proizvoda od drva radi doprinosa povećanju ponora CO₂ i ublaženja klimatskih promjena.

Održivo i učinkovito korištenje drvnog resursa te poticanje oporabe proizvoda od drva kao odgovor ograničenjima u proizvodnji drvnih sortimenata uvjetovanih klimatskim promjenama. Razvijanje programa proizvodnje energije iz drvene biomase i energenata iz drva, čime se zaokružuje proces cjelovitog i racionalnog korištenja drvnog resursa. Stvaranje domaćih zelenih proizvoda i usluga, s obzirom na sve veći pritisak u pogledu poboljšanja kvalitete proizvoda u odnosu na okoliš, uz naglasak na eko-označavanje proizvoda, što će poduprijeti prepoznatljivost proizvoda na tržištu koje sve više prepoznaje zelene proizvode kao dokaz kvalitete. Novi koncept su zeleni proizvodi za namještaj, koji je izrađen od drva koje se lokalno proizvodi iz lokalnog resursa i sve kemikalije korištene u proizvodnji slabo su toksične i dugotrajne, a lako se popravljaju, rastavlja i reciklira. Eko namještaj izrađen je i od recikliranih materijala što smanjuje energiju i resurse u proizvodnji.

POSEBNI CILJ III. POVEĆANJE PROIZVODNOSTI I JAČANJE OTPORNOSTI PRERADE DRVA I PROIZVODNJE NAMJEŠTAJA S OBZIROM NA KLIMATSKE PROMJENE

Mjera 12.: Povećanje dodane vrijednosti i produktivnosti proizvodnje u preradi drva i proizvodnji namještaja.

Izgradnja otporne infrastrukture, unaprjeđenje svih kapaciteta proizvođača i upravljačka transformacija. Mjera je usmjerena i na stjecanje i osnaživanje stručnih i profesionalnih kompetencija u svim područjima: upravljanje poslovanjem; pristup kupcima; unapređenje vlastite tehnološke okoline jer tehnološki napredak stvara nove proizvode, proizvodne tehnike i načine upravljanja i komuniciranja; praćenje poslovne okoline (konkurenti, kupci, dobavljači, sindikati, partneri) i ekonomske okoline (globalna ekonomija, inflacija, kupovna moć) jer vlasnik i menadžment mora biti sposoban na vrijeme uočiti potencijalne prilike i prijetnje te pripremiti adekvatne odgovore i pravovremeno reagirati; upravljanje svim resursima (ljudski, financijski, materijalni). Reaktivacijom tradicijskih hrvatskih obrta i tradicijskih proizvoda (bačve, dječje igračke, drvena galanterija, plovila) povećat će se stupanj finalizacije proizvoda od drva i dodana vrijednost.

Mjera 13.: Osnaživanje investicijskih ulaganja u preradu drva i proizvodnju namještaja.

Mjera je usmjerena na veće i snažnije poticajne mjere za unaprjeđenje proizvodnje i tržišnih aktivnosti gospodarskih subjekata prerade drva i proizvodnje namještaja kroz financiranje novih ulaganja iz nacionalnih izvora dodjelom bespovratnih sredstava potpora male vrijednosti,

ali i iz europskih višegodišnjih financijskih okvira. Kao temeljni programski dokument kojim se provodi kohezijska politika Europske unije, Operativni program Konkurentnost i kohezija važan je izvor financiranja zelenih, istraživačkih i inovativnih projekata u preradi drva i proizvodnji namještaja i Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj - mjere ruralnog razvoja. S obzirom na prirodnu povezanost šuma, šumarstva i drvoprerađivačke industrije sa zajedničkom poljoprivrednom politikom, njihovom razvoju trebaju snažnije pridonijeti i sektorske mjere odnosno intervencije vezane za modernizaciju tehnologija, strojeva i opreme u pridobivanju drva, šumskouzgojnim radovima i preradi drva kao i za marketinške aktivnosti.

Mjera 14.: Osnaživanje zelene gradnje i opremanje zelenim proizvodima te promocija njihova korištenja u gradnji i turizmu.

Poticanje energetski efikasne gradnje korištenjem drvnih materijala, imajući u vidu uvjete vezane za uštedu energije u graditeljstvu. Sektor graditeljstva prilika je ne samo za uporabu drva već i za promociju korištenja i ugradnje proizvoda od drva u novoizgrađene i obnovljene objekte. Mjera se odnosi i na ulaganje u proizvodnju većeg broja građevnih proizvoda primjerenih drvu te kroz obrazovanje razvijati opću svijest o drvu. Komunikacija turizma sa svojim okruženjem radi prepoznavanja vrijednosti zajednice te prepoznavanja i u opremanju korištenja proizvoda prerade drva i proizvodnje namještaja, koji su u potpunosti kreirani i proizvedeni u Republici Hrvatskoj, jer se tako stvara prepoznatljiv identitet i imidž zemlje te promovira dizajn kao hrvatski turistički proizvod.

Mjera 15.: Smanjivanje troškova proizvodnje i poslovanja u preradi drva i proizvodnji namještaja

Mjera se odnosi na razmatranje mogućnosti da se trošak bolovanja u cijelosti prebaci na državu ili skraćivanja ukupnog trajanja bolovanja na teret poslodavca; razmatranje mogućnosti ili ukidanja dijela i/ili smanjenja davanja u mjeri prihvatljivoj za gospodarstvenika.

POSEBNI CILJ IV. JAČANJE REGIONALNE KONKURENTNOSTI I RAVNOMJERNI REGIONALNI RAZVOJ PRERADE DRVA I PROIZVODNJE NAMJEŠTAJA

Mjera 16.: Osnaživanje doprinosa regionalne i lokalne razine razvoju prerade drva i proizvodnje namještaja, kroz stvaranje kvalitetnijeg poslovnog okruženja.

Uspostava kvalitetnog poslovnog okruženja za određeno poslovno područje kroz unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture poput uspostavljanja industrijskih zona s pogodnostima za gospodarske subjekte (komunalni i vodni doprinos, komunalna naknada), podrške poslovnom povezivanju gospodarstvenika, podrške u izradi projektne dokumentacije i prikupljanju dokumentacije kao i svih relevantnih informacija te njihova distribucija gospodarskim subjektima. Uspostava i jačanje suradnje lokalnih i regionalnih vlasti s poduzetnicima prerade drva i proizvodnje namještaja kroz nove inovativne pristupe i oblike suradnje.

Mjera 17.: Osnaživanje poslovne suradnje i sinergije između gospodarskih subjekata prerade drva i proizvodnje namještaja kao i aktivne suradnje sa znanstveno-istraživačkom zajednicom.

Poslovno i proizvodno povezivanje, komunikacija i suradnja između gospodarskih subjekata prerade drva i proizvodnje namještaja u lancu stvaranja roba i usluga te uspostava i jačanje suradnje sa znanstveno-istraživačkim i obrazovnim institucijama na lokalnoj odnosno regionalnoj razini. Nove strategije i promjene u politikama proizvođača posebice u odnosu na razvoj pametnih vještina te istraživanje, tehnološki razvoj i inovacije uz podršku znanstveno-istraživačke zajednice.

Mjera 18.: Unaprjeđenje nacionalnog sustava javne nabave kao učinkovite i odgovorne kroz zelenu i održivu nabavu proizvoda od drva.

Institucionalna podrška domaćim proizvođačima kroz održivu i zelenu javnu nabavu proizvoda od drva, s obzirom na to da je državama članicama Europske unije omogućeno da u postupku javne nabave primijene kriterije koji promoviraju ekološki prihvatljive materijale (drvo) i ekološki prihvatljive izvore energije (energenti iz drva). Postoji pravno-formalni uvjet za uključivanje proizvoda od drva u sustav javne nabave kao proizvoda koji će imati prednost u odnosu na konkurentne proizvode od drugih materijala.

Mjera 19.: Podizanje svijesti javnosti o prednostima, ulozi i značaju drva i proizvoda od drva

Uspostava modela za informiranje šire zajednice o važnosti uporabe drva i proizvoda od drva u ljudskom životu, kao i o prirodnoj povezanosti šuma i šumarstva s preradom drva i proizvodnjom namještaja u lancu stvaranja vrijednosti. Stvaranje edukativnih okvira i pristupa svim društvenim skupinama kako bi se svijest o važnosti korištenja drva i proizvoda od drva počela razvijati od najmlađe dobi, preko motiviranja mladih za stjecanje znanja, vještina i kompetencija za zanimanja u polju drvne tehnologije. Usmjeravanjem na različite dobne i društvene skupine, počevši od najranije dobi, djeca u vrtiću, osnovnoj i srednjoj školi dobivaju priliku spoznati šumu i drvo dok šira populacija postaje motivirana za aktivnije praćenje područja ovih dviju industrija, a sve uz suradnju dionika od šumarske zajednice, proizvođača, donositelja odluka, obrazovne i znanstveno-istraživačke zajednice, medija do krajnjih korisnika proizvoda od drva.

9. INDIKATIVNI FINANCIJSKI PLAN

Alokacija i raspoloživost financijskih sredstava za provedbu pojedinih mjera, izvori financiranja i planirana sredstva po godinama detaljnije će biti prikazani u provedbenim akcijskim planovima.

Za devetogodišnje razdoblje provedbe Nacionalnog plana bit će izrađena tri akcijska plana, koji će sadržavati razrađene mjere, izvore financiranja i planirana financijska sredstva:

- Akcijski plan za razvoj prerade drva i proizvodnje namještaja za razdoblje od 2022. do 2024.
- Akcijski plan za razvoj prerade drva i proizvodnje namještaja za razdoblje od 2025. do 2027. i
- Akcijski plan za razvoj prerade drva i proizvodnje namještaja za razdoblje od 2028. do 2030.

Financijska sredstva za provedbu Nacionalnog plana odnosno pojedinih mjera iz akcijskih planova bit će osigurana u Državnom proračunu u skladu s fiskalnim mogućnostima, u proračunu JLP(R)S u sklopu redovnih aktivnosti u skladu s fiskalnim mogućnostima, iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. - 2026., iz europskih fondova u financijskim perspektivama Europske unije, Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj - mjere ruralnog razvoja, dok za provedbu pojedinih mjera neće biti potrebna financijska sredstva.

S obzirom na to da se Nacionalni plan izrađuje usporedno s procesom programiranja nove financijske perspektive Europske unije 2021. - 2027. u trenutku pisanja ovoga dokumenta još nisu definirani svi mehanizmi provedbe i alokacije za gospodarstvo prerade drva i proizvodnje namještaja. Alokacija, izvori financiranja i planirana sredstva, detaljnije će se prikazati u provedbenim programima nadležnih tijela.

Podaci o izvorima financiranja i ukupnom procijenjenom trošku provedbe Nacionalnog plana prikazani su u akcijskom planu koji je sastavni dio ovoga strateškog akta.

10. OKVIR ZA PRAĆENJE I VREDNOVANJE

Okvir za praćenje i vrednovanje Nacionalnog plana usklađen je s mjerodavnim zakonodavnim okvirom sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske [5], [6], [14].

10.1. Praćenje i izvještavanje

Praćenjem provedbe Nacionalnog plana prati se ostvarenje rezultata provedbe mjera te ključnih pokazatelja ishoda za posebne ciljeve.

Za potrebe praćenja i provedbe Nacionalnog plana te otklanjanje svih smetnji i prepreka za njegovu provedbu osnovat će se Povjerenstvo za praćenje Nacionalnog plana razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske za razdoblje od 2022. do 2030. godine, kojega vodi Ministarstvo poljoprivrede i sastavljeno je od predstavnika svih nadležnih za provedbu pojedinih mjera, a koje se sastaje najmanje dva puta godišnje.

Ministarstvo poljoprivrede podnosi Koordinacijskom tijelu godišnje izvješće o provedbi Nacionalnog plana za prethodnu godinu do 1. ožujka tekuće godine, koje se objavljuje i na mrežnoj stranici Ministarstva [15]. Pokazatelji o provedbi Nacionalnog plana bit će uneseni u Informacijski sustav za strateško planiranje i upravljanje razvojem [14].

10.2. Vrednovanje

Nacionalni plan podliježe postupku vrednovanja tijekom izrade, provedbe i nakon provedbe [14]. Postupkom vrednovanja utvrđuje se ostvarenje rezultata mjera za provedbu posebnih ciljeva te ključnih pokazatelja ishoda posebnih ciljeva Nacionalnog plana. Vrednovanje provode unutarnji ili vanjski stručnjaci koji su funkcionalno neovisni o Ministarstvu poljoprivrede i svim ostalim tijelima nadležnima za provedbu pojedinih mjera.

Uz vrednovanje koje je provedeno tijekom izrade dokumenta, daljnje vrednovanje planirano je krajem 2026. i 2030. po završetku provedbe Nacionalnog plana. Vrednovanje krajem 2026. treba pokazati napredak ostvarenja rezultata mjera i ključnih ishoda posebnih ciljeva te dati preporuke za otklanjanje svih uočenih smetnji i prepreka u provedbi uključujući i prijedloge izmjena ili dopuna Nacionalnog plana, dok vrednovanje 2030. treba sažeto ocijeniti cjelokupni utjecaj i učinak Nacionalnog plana odnosno njegovu djelotvornost i učinkovitost u cijelom razdoblju provedbe od 2022. - 2030.

Ministarstvo poljoprivrede osnovat će Odbor za vrednovanje Nacionalnog plana razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske za razdoblje od 2022. do 2030. godine.

U postupcima vrednovanja Nacionalnog plana potrebno je pratiti i razvoj i analize mjerodavnih javnih politika usmjerenih na razvoj prerade drva i proizvodnje namještaja na razini Europske unije.

Propisani obavezni kriteriji vrednovanja obuhvaćaju:

- Važnost (relevantnost) kojom se provjerava jesu li ciljevi i prioriteti Nacionalnog plana utemeljeni na stvarnim potrebama i razvojnim potencijalima odnosno do koje mjere su ciljevi opravdani u odnosu na potrebe.
- Djelotvornost (efektivnost) kojom se uspoređuje što je ostvareno u odnosu na planirano odnosno do koje mjere su ciljevi ostvareni te do koje mjere se očekuje da će se ostvariti (ovisno o vrsti vrednovanja).
- Usklađenost (koherentnost) kojom se utvrđuje jesu li odabrani prioriteti i mjere Nacionalnog plana komplementarni i povezani te je li Nacionalni plan u skladu s ostalim relevantnim nacionalnim dokumentima.

Dodatni kriteriji vrednovanja su:

- Učinkovitost (efikasnost) koja podrazumijeva postizanje željenog rezultata s minimalnim troškovima odnosno postizanje najboljeg rezultata za danu razinu resursa.
 - Dosljednost (konzistentnost) odnosi se na jasnoću i pridržavanje ciljeva i prioriteta u odnosu na viziju politike.
 - Komplementarnost mjera u kojoj intervencija podržava druge javne politike.
 - Održivost koja ocjenjuje mjeru u kojoj je izgledno da će učinci intervencije trajati nakon što ona završi odnosno razmatra se jesu li rezultati, uključujući institucionalne promjene, trajni te može li se pretpostaviti da će biti trajni.
- Jednakost odnosno do koje mjere su ravnopravno raspoređeni učinci u odnosu na različite dionike, regije i slično.

11. STRATEŠKA PROCJENA UTJECAJA NA OKOLIŠ

U skladu s odredbama članka 66. stavka 1. Zakona o zaštiti okoliša [16], a u vezi s člankom 41. Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske [5], MINGOR je dalo mišljenje da za Nacionalni plan nije potrebno provesti postupak strateške procjene utjecaja na okoliš [17].

U skladu s odredbama članka 48. stavka 1. Zakona o zaštiti prirode [18], MINGOR je donijelo Rješenje o prihvatljivosti Nacionalnog plana za ekološku mrežu [19].

DODATCI

DODATAK 1. Nacionalna klasifikacija prerade drva i proizvodnje namještaja

Popis tablica u Dodatku 1.

Tablica 1. Klasifikacija prerade drva

Tablica 2. Klasifikacija proizvodnje namještaja

Tablica 1. Klasifikacija prerade drva

Područje djelatnosti	Odjeljak	Skupina	Razred	Naziv
C				PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA
	16			Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja proizvoda od slame i pletarskih materijala
		16.1		<i>Piljenje i blanjanje drva</i>
			16.10	Piljenje i blanjanje drva
		16.2		<i>Proizvodnja proizvoda od drva, pluta, slame i pletarskih materijala</i>
			16.21	Proizvodnja furnira i ostalih ploča od drva
			16.22	Proizvodnja sastavljenog parketa
			16.23	Proizvodnja ostale građevne stolarije i elemenata
			16.24	Proizvodnja ambalaže od drva
			16.29	Proizvodnja ostalih proizvoda od drva, proizvoda od pluta, slame i pletarskih materijala

Izvor: Odluka o nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007. - NKD 2007. (NN 58/2007)

Tablica 2. Klasifikacija proizvodnje namještaja

Područje djelatnosti	Odjeljak	Skupina	Razred	Naziv
C				PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA
	31			Proizvodnja namještaja
		31.0		<i>Proizvodnja namještaja</i>
			31.01	Proizvodnja namještaja za poslovne i prodajne prostore
			31.02	Proizvodnja kuhinjskog namještaja
			31.03	Proizvodnja madraca
			31.09	Proizvodnja ostalog namještaja

Izvor: Odluka o nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007. - NKD 2007. (NN 58/2007)

DODATAK 2. Pregled općih pokazatelja u preradi drva i proizvodnji namještaja

Popis tablica u Dodatku 2.

- Tablica 1. Broj poslovnih subjekata u preradi drva i proizvodnji namještaja u razdoblju od 2016. do 2020.
- Tablica 2. Broj zaposlenih osoba u preradi drva i proizvodnji namještaja u razdoblju od 2016. do 2020.
- Tablica 3. Prosječna mjesečna isplaćena neto plaća zaposlenih osoba u preradi drva i proizvodnji namještaja u razdoblju od 2016. do 2020.
- Tablica 4. Ukupni godišnji prihod u preradi drva i proizvodnji namještaja u razdoblju od 2016. do 2020.
- Tablica 5. Isporuka proizvoda prerade drva i proizvodnje namještaja na tržište Europske unije i izvoz u treće zemlje u razdoblju od 2016. do 2020.
- Tablica 6. Preuzimanje proizvoda prerade drva i proizvodnje namještaja s tržišta Europske unije i uvoz iz trećih zemalja u razdoblju od 2016. do 2020.
- Tablica 7. Udjel robne razmjene prerade drva i namještaja u ukupnoj robnoj razmjeni Republike Hrvatske s inozemstvom.

Tablica 1. Broj poslovnih subjekata u preradi drva i proizvodnji namještaja u razdoblju od 2016. do 2020.

Naziv	Broj poslovnih subjekata				
	Godina				
	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Republika Hrvatska	111.819	116.266	131.116	136.018	138.762
Prerađivačka industrija	12.584	12.894	14.506	14.890	15.162
Prerada drva	1.018	1.032	1.167	1.195	1220
Proizvodnja namještaja	701	706	789	865	888
Ukupno	1.719	1.738	1.956	2.060	2.108

Izvor: FINA

Tablica 2. Broj zaposlenih osoba u preradi drva i proizvodnji namještaja u razdoblju od 2016. do 2020.

Naziv	Broj zaposlenih				
	Godina				
	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Republika Hrvatska	875.782	903.524	982.807	1.014.154	1.003.275
Prerađivačka industrija	228.405	234.193	250.645	249.482	248.306
Prerada drva	14.052	14.739	16.861	16.814	17.609
Proizvodnja namještaja	9.383	9.529	10.376	10.700	10.316
Ukupno	23.435	24.268	27.237	27.514	27.925

Izvor: FINA

Tablica 3. Prosječna mjesečna isplaćena neto plaća zaposlenih osoba u preradi drva i proizvodnji namještaja u razdoblju od 2016. do 2020.

Naziv	Prosječna mjesečna neto plaća (kuna)				
	Godina				
	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Republika Hrvatska	5.685	5.985	6.242	6.457	6.763
Prerađivačka industrija	5.159	5.447	5.708	5.940	6.239
Prerada drva	3.849	4.150	4.478	4.735	4.989
Proizvodnja namještaja	3.979	4.287	4.562	4.892	5.099
Prosjek	3.903	4.206	4.512	4.798	5.034

Izvor: DZS

Tablica 4. Ukupni godišnji prihod u preradi drva i proizvodnji namještaja u razdoblju od 2016. do 2020.

Naziv	Ukupni prihod (milijuna kuna)				
	Godina				
	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Republika Hrvatska	641.072	683.501	751.160	795.954	743.631
Prerađivačka industrija	156.854	167.870	180.086	185.461	175.833
Prerada drva	6.584	7.503	9.071	9.041	9.294
Proizvodnja namještaja	3.703	3.951	4.533	4.966	4.703
Ukupno	10.288	11.454	13.604	14.006	13.996

Izvor: FINA

Tablica 5. Isporuka proizvoda prerade drva i proizvodnje namještaja na tržište Europske unije i izvoz u treće zemlje u razdoblju od 2016. do 2020.

Naziv	Isporuka i izvoz (milijuna eura)				
	Godina				
	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Republika Hrvatska	12.317	14.017	14.543	15.227	14.900
Prerađivačka industrija	10.949	12.475	13.063	13.735	12.799
Prerada drva	583	645	707	743	707
Proizvodnja namještaja	347	328	269	262	250
Ukupno	930	978	976	1.005	957

Izvor: DZS, Priopćenje 4.2.2. Robna razmjena Republike Hrvatske s inozemstvom

Tablica 6. Preuzimanje proizvoda prerade drva i proizvodnje namještaja s tržišta Europske unije i uvoz iz trećih zemalja u razdoblju od 2016. do 2020.

Naziv	Preuzimanje i uvoz (milijuna eura)				
	Godina				
	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Republika Hrvatska	19.712	21.892	23.748	24.981	22.918
Prerađivačka industrija	17.316	19.078	20.637	22.276	20.864
Prerada drva	256	303	338	359	330
Proizvodnja namještaja	276	309	349	379	342
Ukupno	532	612	687	738	672

Izvor: DZS, Priopćenje 4.2.2. Robna razmjena Republike Hrvatske s inozemstvom

Tablica 7. Udjel robne razmjene djelatnosti prerade drva i namještaja u ukupnoj robnoj razmjeni Republike Hrvatske s inozemstvom

Godina	Isporuka i izvoz (%)	Preuzimanje i uvoz (%)
2016.	7,55	2,70
2017.	6,98	2,80
2018.	6,71	2,89
2019.	6,60	2,91
2020.	6,42	2,94

Izvor: DZS, Priopćenje 4.2.2. Robna razmjena Republike Hrvatske s inozemstvom

DODATAK 3. Ključni strateški i zakonodavni dokumenti u smislu provedbe Europskog zelenog plana

- 1- Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Stvaranje Europe otporne na klimatske promjene – nova strategija EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama [COM(2021) 82 final]
- 2- Uredba (EU) br. 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”) (SL L 243, 9.7.2021.)
- 3- Uredba (EU) br. 2018/841 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o uključivanju emisija i uklanjanja stakleničkih plinova iz korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva u okvir za klimatsku i energetska politiku do 2030. te o izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 i Odluke br. 529/2013/EU (Tekst značajan za EGP) (SL L 156, 19.6.2018.)
- 4- Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Strategija EU-a za bioraznolikost do 2030. Vraćanje prirode u naše živote [COM(2020) 380 final]
- 5- Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Nova strategija EU-a za šume do 2030. [COM(2021) 572 final]
- 6- Direktiva (EU) br. 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (Tekst značajan za EGP.) (SL EU, L 328, 21. 12. 2018., str. 82 – 209)
- 7- Uredba Vijeća (EZ) br. 2173/2005 od 20. prosinca 2005. o uspostavljanju FLEGT sustava za izdavanje dozvola za uvoz drvene sirovine u Europsku zajednicu (SL L 347/1, 20.12.2005.)
- 8- Uredba (EU) br. 995/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o utvrđivanju obveza gospodarskih subjekata koji stavljaju u promet drvo i proizvode od drva (Tekst značajan za EGP) (SL L 295/23, 20.10.2010.)
- 9- Strategija niskougličnog razvoja RH do 2030. s pogledom na 2050. godinu („Narodne novine“ broj 63/2021.)
- 10- Strategija prilagodbe klimatskim promjenama Republike Hrvatske za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (Narodne novine, broj 46/20.)
- 11- Integrirani nacionalni energetska i klimatska plan za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030., MZOE, 2019.
- 12- Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja, („Narodne novine“ broj 127/2019.)

DODATAK 4. SWOT analiza prerade drva i proizvodnje namještaja

Popis tablica u Dodatku 4.

Tablica 1. SWOT analiza prerade drva

Tablica 2. SWOT analiza proizvodnje namještaja

Tablica 1. SWOT analiza prerade drva

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> - održivo (potrajno) gospodarenje šumama - kvalitetan domaći drveni resurs - drvo, ekološki prihvatljiv materijal - uspostavljen sustav kupoprodaje drvene sirovine iz šuma u vlasništvu Republike Hrvatske kojima gospodare HŠ d.o.o. - iskustvo i tradicija u poslovanju - kvaliteta proizvoda - usmjerena izvozna djelatnost, prepoznata na međunarodnom tržištu - zadovoljavajuća pokrivenost uvoza - izvozom - poslovni subjekti smješteni na izvoru drvnog - visok potencijal za obnovljive izvore energije - dobra prometna povezanost i geografska blizina tržišta Europske unije 	<ul style="list-style-type: none"> - niska produktivnost rada - nedostatak naprednih vještina i kompetencija - nedostatak kvalificirane radne snage s općim i za djelatnost specifičnim kompetencijama te nedostatak visoko-obrazovanih kadrova - neusklađenost obrazovnog sustava s potrebama djelatnosti - nezadovoljavajuća razina ostvarene dodane vrijednosti proizvoda u odnosu na utrošenu drvenu sirovinu - nizak udio poslovnih subjekata registrirane djelatnosti proizvodnje namještaja u ukupnom broju subjekata obje djelatnosti - nedovoljno ulaganje u istraživanje i razvoj - nedovoljno implementirani sustavi upravljanja kvalitetom - niski pokazatelji sigurnosti i uspješnosti poslovanja - veliko učešće proizvoda niske dodane vrijednosti pri stavljanju roba na tržište Europske unije i u izvozu u treće zemlje - niska digitaliziranost i informatička opremljenost - zaostajanje za trendovima Industrije 4.0 u smislu automatizacije, robotizacije i digitalizacije - prisutnost neformalnog gospodarstva
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> - visok potencijal za uravnoteženi regionalni razvoj - energetska tranzicija temeljena na biomasi - povećana uporaba drva u graditeljstvu i u opremanju poslovnih, stambenih i turističkih interijera i eksterijera 	<ul style="list-style-type: none"> - iseljavanje stanovništva iz ruralnih područja - klimatske promjene i njihov utjecaj na drveni resurs i potrošnju energije - visoki troškovi energije

<ul style="list-style-type: none"> - politika javne nabave Republike Hrvatske pri izgradnji i opremanju objekata - rast potražnje za drvom i proizvodima od drva - neiskorištena drvena zaliha iz šuma privatnih šumoposjednika - povezanost s proizvodnjom namještaja - ulazak Republike Hrvatske u euro zonu - Nacionalni plan razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske za razdoblje od 2022. do 2030. godine - Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. - 2026. - Strateški plan Zajedničke poljoprivredne politike za Republiku Hrvatsku za novo razdoblje - Mogućnost financiranja projekata iz europskog višegodišnjeg financijskog okvira za novo razdoblje - veliki broj mikro, malih i srednjih poslovnih subjekata 	<ul style="list-style-type: none"> - nedovoljna domaća potrošnja drvnih energenata u državnim institucijama i ustanovama - nedovoljna dostupnost financijskih sredstava za ulaganja u visokoučinkovita energetska postrojenja na drvnu biomasu - skupi i teško dostupni izvori financiranja za ulaganja u nove tehnologije i obrtna sredstva
---	---

Izvor: Stručna radna skupina za izradu prijedloga Nacionalnog plana

Tablica 2. SWOT analiza proizvodnje namještaja

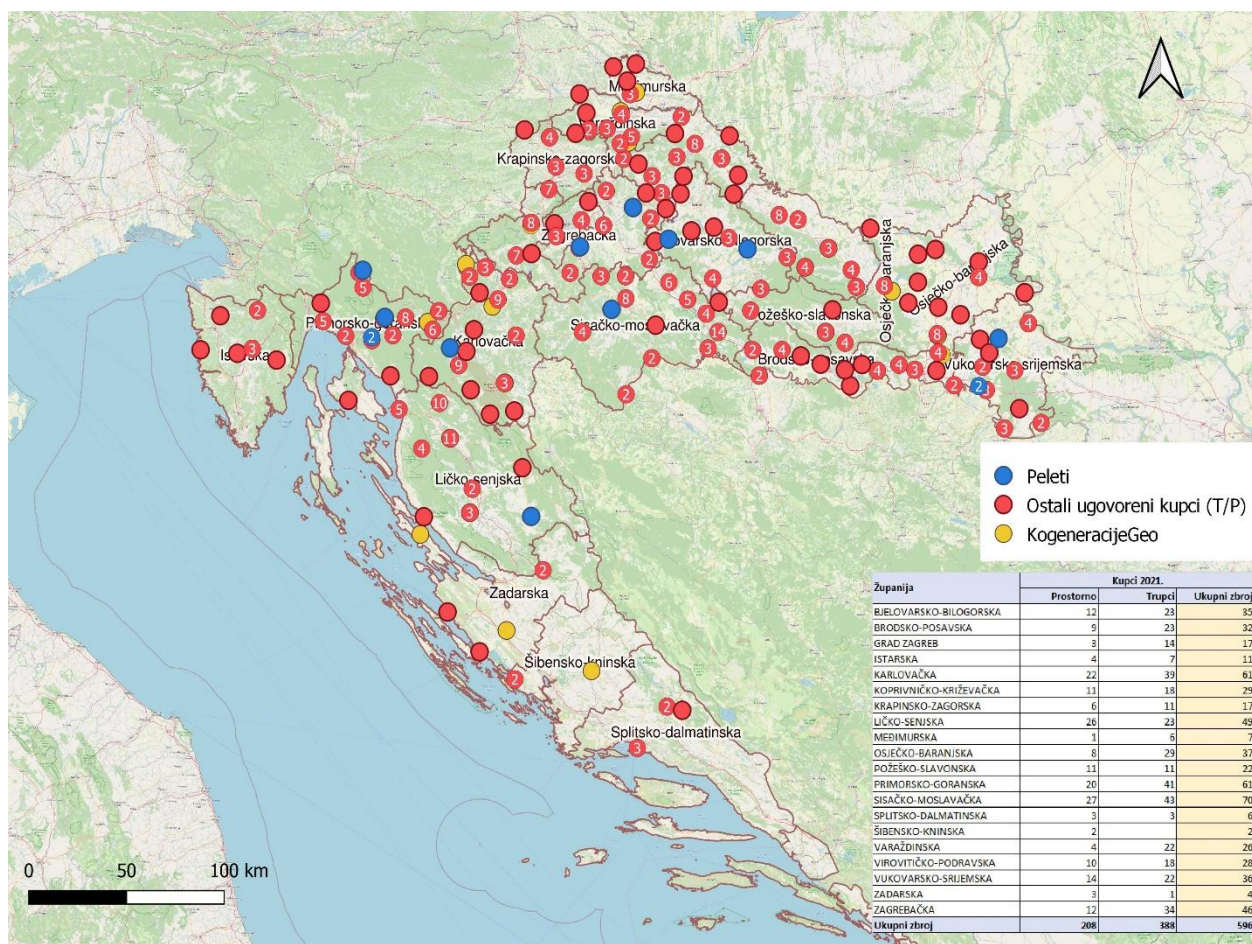
SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> - održivo (potrajno) gospodarenje šumama - kvalitetan domaći drveni resurs - drvo, ekološki prihvatljiv materijal - iskustvo i tradicija u poslovanju - kvaliteta proizvoda - izvozna usmjerenost djelatnosti - visoka prihvatljivost za okoliš - dobra prometna povezanost i geografska blizina tržišta Europske unije 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatak kvalificirane radne snage s općim i za djelatnost specifičnim kompetencijama te nedostatak visoko-obrazovanih kadrova - nedostatak naprednih vještina i kompetencija - neusklađenost obrazovnog sustava s potrebama djelatnosti - nezadovoljavajuća razina ostvarene dodane vrijednosti proizvoda u odnosu na utrošenu drvnu sirovinu - niska produktivnost rada - nizak udio poslovnih subjekata registrirane djelatnosti proizvodnje namještaja u ukupnom broju subjekata obje djelatnosti - tehnološka zastarjelost proizvodnih pogona - niska kapitaliziranost, podinvestiranost i nelikvidnost poslovnih subjekata - niska digitaliziranost i informatička opremljenost

	<ul style="list-style-type: none"> - ozbiljno zaostajanje za trendovima industrije 4.0 u smislu automatizacije, robotizacije i digitalizacije - nedovoljna promidžba ekoloških prednosti proizvoda od drva - nedovoljna tržišna prepoznatljivost - nedovoljno korištenje masivnog drva u proizvodnji namještaja - nepostojanje marketinške mreže za učinkovit pristup ciljanim tržištima - nedovoljna usmjerenost na razvoj proizvoda prema potrebama kupaca - niska stopa ulaganja u razvoj novih i inovativnih proizvoda, dizajn i brandiranje - međusobna nepovezanost proizvođača namještaja - nepostojanje zajedničkog nastupa prema tržištima dobave repromaterijala i prodaje gotovih proizvoda - sve manja konkurentnost na svjetskom tržištu - nedovoljni izvori financiranja nastupa na međunarodnim sajmovima
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> - razvoj turističkog sektora (opremanje interijera i objekata) - suradnja s dizajnerima i arhitektima u razvoju proizvoda visoke dodane vrijednosti - puna primjena kaskadnog načela uporabe drva i proizvoda od drva - korištenje gospodarske diplomacije - potražnja za proizvodima od domaćih autohtonih vrsta drveća (hrast, bukva, jasen) - razvoj novih ekološki prihvatljivih i energetski učinkovitih proizvoda - visoki multiplikativni učinci na cjelokupno gospodarstvo - proizvodnja specijalnih proizvoda iz drva (galanterija, segmenti proizvoda, proizvodi u brodogradnji, bačve i slični proizvodi) - ulazak Republike Hrvatske u euro zonu - politika javne nabave Republike Hrvatske pri izgradnji i opremanju objekata - Nacionalni plan razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske za razdoblje od 2022. do 2030. godine 	<ul style="list-style-type: none"> - iseljavanje stanovništva iz ruralnih područja - klimatske promjene i njihov utjecaj na drvni resurs i potrošnju energije - visoki troškovi energije - nekontrolirani rast cijena repromaterijala - rast konkurencije zasnovane na dizajnu i inovativnosti - rast konkurencije proizvođača drugih država članica Europske unije poticanih mjerama svojih država - skupi i teško dostupni izvori financiranja za ulaganje u nove tehnologije i obrtna sredstva - daljnji rast uvoza poluproizvoda i gotovih proizvoda

- Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. - 2026.
- Strateški plan Zajedničke poljoprivredne politike za Republiku Hrvatsku za novo razdoblje
- Mogućnost financiranja projekata iz europskog višegodišnjeg financijskog okvira za novo razdoblje
- veliki broj mikro, malih i srednjih poslovnih subjekata
- korištenje gospodarske diplomacije i drugih dionika koji mogu pomoći u povećanju vidljivosti i prepoznatljivosti proizvoda

Izvor: Stručna radna skupina za izradu prijedloga Nacionalnog plana

DODATAK 5. Prostorna raspoređenost gospodarskih subjekata prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske⁸

Izvor: HŠ d.o.o.

⁸ Prostorna raspoređenost gospodarskih subjekata prerade drva i proizvodnje namještaja prikazana je na uzorku od 596 gospodarskih subjekata ovih dviju djelatnosti koji su imali sklopljen ugovor s javnim šumoposjednikom o kupoprodaji drvnog sortimenta trupci, prostorno drvo i drvna sječka na dan 31. prosinca 2020.

PRILOZI

PRILOG 1. Popis tablica

Tablica 7-1 Posebni ciljevi Nacionalnog plana i ključni pokazatelji ishoda

PRILOG 2. Popis korištenih kratica

CO ₂	Ugljični dioksid
DZS	Državni zavod za statistiku
EPD	Ekološka deklaracija o proizvodu (engl. <i>Environmental Product Declarations</i>)
FINA	Financijska agencija
FSC ® CoC	Vijeće za nadzor šuma, Lanac skrbnništva (engl. <i>Forest Stewardship Council®</i>), <i>Chain of Custody</i>)
HROTE	Hrvatski operator tržišta energije društvo s ograničenom odgovornošću
HŠ d.o.o.	Hrvatske šume društvo s ograničenom odgovornošću
JLP (R)S	Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
MINGOR	Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
PEFC™	Program za priznavanje sustava certificiranja šuma (engl. <i>Programme for Endorsement of Forest Certification™</i> , <i>Chain of Custody</i>)

PRILOG 3. Reference

- [1] Odluka o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007. - NKD 2007., NN 58/07. i 72/07.
- [2] Strategija razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske 2017. - 2020. s Akcijskim planom provedbe 2017. – 2020., NN 44/2017.
- [3] Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine, NN 13/2021.
- [4] Program Vlade Republike Hrvatske 2020. - 2024., <https://vlada.gov.hr/kako-funkcionira-vlada/program-vlade/11688>
- [5] Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske, NN 123/2017.
- [6] Uredba o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, NN 89/2018.
- [7] Šumskogospodarska osnova područja Republike Hrvatske za razdoblje 2016. – 2025., <https://poljoprivreda.gov.hr/istaknute-teme/sume-112/sumarstvo/sumskogospodarska-osnova-2016-2025/250>
- [8] Europski zeleni plan (engl. *European Green Deal*), https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_hr
- [9] Strategija EU za bioraznolikost do 2030.: Vraćanje prirode u naše živote *EU Biodiversity Strategy for 2030: Bringing nature back into our lives*

- https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:a3c806a6-9ab3-11ea-9d2d-01aa75ed71a1.0022.02/DOC_1&format=PDF
- https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:a3c806a6-9ab3-11ea-9d2d-01aa75ed71a1.0022.02/DOC_2&format=PDF
- [10] KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU, EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA EMPTU, Nova strategija EU-a za šume do 2030., COM(2021) 572 final
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021DC0572&from=EN>
- [11] <https://fsc.org/en/document-centre/documents/resource/302.2>,
<https://www.pefc.org/for-business/supply-chain-companies>,
<https://www.environdec.com/all-about-epds/epd-climate-declaration>,
<https://mingor.gov.hr/o-ministarstvu-1065/djelokrug/uprava-za-klimatske-aktivnosti-1879/eko-oznake/znak-zastite-okolisa-europske-unije-eu-ecolabel/1420>,
<https://www.c2ccertified.org/>
- [12] Zakon o javnoj nabavi, NN 120/2016.
- [13] Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. – 2026.,
<https://planoporavka.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Plan%20oporavka%20i%20otpornosti%2C%20srpanj%202021..pdf?vel=13435491>
- [14] Pravilnik o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, NN 6/2019., Pravilnik o provedbi postupka vrednovanja, NN 66/2019.
- [15] <https://poljoprivreda.gov.hr/>
- [16] Zakona o zaštiti okoliša, NN 80/2013., 153/2013., 78/2015., 12/2018. i 118/2018.
- [17] Mišljenje o potrebi provedbe strateške procjene utjecaja na okoliš za Nacionalni plan razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske od 2022. do 2030. godine,
https://poljoprivreda.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/sume/drvna_industrija/Nacionalni_plan_razvoja_prerade_drva/Mi%C5%A1ljenje_o_potrebi_provedbe_strate%C5%A1ke%20procjene_utjecaja_na_okoli%C5%A1_Nacionalnog_plana_prerade_drva.pdf
- [18] Zakon o zaštiti prirode, NN 80/13., 15/18., 14/19., 127/19.
- [19] Rješenje kojim je Nacionalni plan razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske za razdoblje od 2022. do 2030. godine prihvatljiv za ekološku mrežu,
https://poljoprivreda.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/sume/drvna_industrija/Nacionalni_plan_razvoja_prerade_drva/Rje%C5%A1enje%20da%20je%20planirani%20Nacionalnog_plana_prerade_drva_%20prihvatljiv%20za%20ekolo%C5%A1ku%20mre%C5%BEu.pdf